

คู่มืองานทะเบียนราษฎร

สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา

กระทรวงมหาดไทย

ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีปฏิบัติการทะเบียนราษฎร

การแจ้งการเกิด

เด็กทุกคนที่เกิดในราชอาณาจักรไทยไม่ว่าจะเป็นบุตรของคนสัญชาติไทย หรือเป็นบุตรของคนต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นบุตรของผู้หลบหนีเข้าเมือง ผู้มีหน้าที่แจ้งการเกิด คือ บิดา มารดา ผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือเจ้าบ้านที่เด็กเกิดต้องแจ้งการเกิดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ณ สำนักทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่เด็กเกิด หรือจะแจ้งต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่อื่นที่บิดา มารดาหรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมายของเด็กที่เกิดนั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านก็ได้ และนายทะเบียนต้องรับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตรให้ผู้แจ้งโดยมีข้อเท็จจริงเท่าที่จะสามารถทราบได้

การแจ้งการเกิดนั้น ผู้มีหน้าที่แจ้งการเกิดจะมอบหมายเป็นหนังสือให้บุคคลอื่นเป็นผู้แจ้งแทนก็ได้
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑
๒. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งการเกิดหรือการตายต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่อื่น พ.ศ. ๒๕๕๑
๓. กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑
๔. กฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๑
๕. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของเด็ก ซึ่งถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน หรือเด็กที่ไม่ปรากฏบุพการีหรือบุพการีทอดทิ้ง พ.ศ. ๒๕๕๑
๖. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริง การอุทธรณ์ และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๑
๗. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หน่วยงานเอกชนที่จดทะเบียนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กตามมาตรา ๑๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๑	เด็กเกิดในบ้าน (อาคารที่มีบ้านเลขที่ รวมถึงสถานพยาบาล) <u>ผู้แจ้ง</u> ได้แก่ บิดา มารดา หรือเจ้าบ้านที่เด็กเกิด หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากบิดา มารดาหรือเจ้าบ้าน <u>ระยะเวลาการแจ้ง</u> ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันเกิด <u>สำนักทะเบียนที่แจ้งการเกิด</u> สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่เด็กเกิด หรือสำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่บิดา มารดาหรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมายมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน <u>ขั้นตอนการแจ้ง กรณีแจ้ง ณ สำนักทะเบียนแห่งท้องที่ที่เด็กเกิด</u> ๑. ผู้แจ้งแสดงหลักฐานต่อนายทะเบียน ได้แก่ (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้ง และบัตรประจำตัวของบิดา มารดา (ถ้ามี) (๒) สำเนาทะเบียนบ้าน หรือสำเนาทะเบียนประวัติของบิดา มารดา (ถ้ามี) (๓) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่จะเพิ่มชื่อเด็กที่เกิด (๔) หนังสือรับรองการเกิดตามแบบ ท.ร.๑/๑ ที่ออกให้โดยโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลที่เด็กเกิด (กรณีเด็กเกิดในสถานพยาบาล) (๕) ใบรับแจ้งการเกิดตามแบบ ท.ร.๑ ตอนหน้า(กรณีแจ้งเกิดกับกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน) (๖) หนังสือมอบหมาย (ถ้ามี) ๒. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) ตรวจสอบรายการบุคคลของเด็กที่แจ้งเกิดกับฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรว่าเด็กมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๓) ลงรายการในสูติบัตร (ท.ร.๑ สำหรับคนซึ่งมีสัญชาติไทย ท.ร.๓ สำหรับบุตรของคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย หรือ ท.ร.๐๓๑ สำหรับคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง) (๔) เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่เด็กเกิด (ท.ร.๑๔ หรือ ท.ร.๑๓ แล้วแต่กรณี) หรือทะเบียนประวัติ (ท.ร.๓๔ ก.) กรณีบุตรของคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง (๕) มอบสูติบัตร ตอนที่ ๑ และหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง	ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ (รวมแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๑) ข้อ ๔๒ ข้อ ๕๓

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	๓. กรณีเด็กเกิดและได้รับสูติบัตร ท.ร.๑ หรือ ท.ร.๓ เป็นคนในท้องที่ให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๔ หรือ ท.ร.๑๓ ของบิดา มารดา หากบิดา มารดาไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียน แต่ถ้าเด็กที่เกิดเป็นคนต่างท้องที่ ให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านกลาง (ท.ร.๑๔ หรือ ท.ร.๑๓) ของสำนักทะเบียนแล้วแต่กรณี แล้วให้นำผู้แจ้งดำเนินการแจ้งการย้ายที่อยู่เด็กที่เกิดใหม่ไปยังภูมิสำเนาที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมายอาศัยอยู่ถ้าเด็กที่เกิดและได้รับสูติบัตร ท.ร.๐๓๑ ให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อในทะเบียนประวัติ ท.ร.๓๘ ก ของบิดา มารดา แต่ถ้าบิดา มารดาไม่มีทะเบียนประวัติให้เพิ่มชื่อเด็กในทะเบียนประวัติของสำนักทะเบียน <u>ขั้นตอนการแจ้ง กรณีแจ้ง ณ สำนักทะเบียนแห่งท้องที่อื่น</u> ๑. ผู้แจ้ง ได้แก่บิดา หรือมารดา หรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ของเด็กที่เกิด หรือผู้ได้รับมอบหมายจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครองแสดงหลักฐานต่อนายทะเบียน ได้แก่ (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้งและบัตรประจำตัวของบิดา มารดา (ถ้ามี) (๒) สำเนาทะเบียนบ้านที่ปรากฏชื่อบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็กที่เกิด (๓) หนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๑/๑) ที่ออกให้โดยโรงพยาบาล หรือสถานพยาบาลที่เด็กเกิดหรือผลการตรวจ ดีเอ็นเอ ที่ตรวจพิสูจน์จากหน่วยงานของรัฐหรือสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือซึ่งแสดงความสัมพันธ์การเป็นบิดามารดาของเด็กที่เกิดอย่างใดอย่างหนึ่ง (๔) หนังสือมอบหมาย (ถ้ามี) (๕) พยานบุคคลอย่างน้อย ๒ คน ๒. <u>นายทะเบียน</u> (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) ตรวจสอบรายการบุคคลของเด็กที่แจ้งเกิดกับฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรว่าเด็กมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๓) สอบสวนผู้แจ้งให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาเหตุที่ไม่แจ้งการเกิด ณ สำนักทะเบียนแห่งท้องที่ที่เด็กเกิด ประวัติของเด็กที่เกิดและสถานที่อยู่ปัจจุบันของเด็กและบิดา มารดาหรือผู้ปกครองที่ชอบด้วยกฎหมาย (๔) สอบสวนพยานบุคคลให้ทราบประวัติของเด็กที่แจ้งเกิดและบิดา มารดา (๕) เมื่อเห็นว่าเด็กที่เกิดเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักร โดยยังไม่ได้แจ้งการเกิด และมีภูมิสำเนาอาศัยอยู่กับบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ซึ่งมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตท้องที่ ให้ออกสูติบัตร (ท.ร.๑ หรือ ท.ร.๓ แล้วแต่กรณี) (๖) เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ๒๐ บาท (๗) เพิ่มชื่อเด็กที่เกิดในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร.๑๔ หรือ ท.ร.๑๓ แล้วแต่กรณี) (๘) มอบสูติบัตร ตอนที่ ๑ พร้อมทั้งหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง	ระเบียบฯ ข้อ ๕๖

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๒	เด็กเกิดนอกบ้าน <u>ผู้แจ้ง</u> ได้แก่บิดา หรือมารดา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากบิดาหรือมารดา ระยะเวลาการแจ้ง ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันเกิด เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็น ให้แจ้งภายหลังได้แต่ต้องไม่เกิน ๓๐ วันนับแต่วันเกิด <u>สำนักทะเบียนที่แจ้ง</u> สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่น แห่งท้องที่ที่เด็กเกิด หรือสำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่น แห่งท้องที่ที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กที่เกิดมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน <u>ขั้นตอนการแจ้ง กรณีแจ้ง ณ สำนักทะเบียนแห่งท้องที่ที่เด็กเกิด</u> ๑. ผู้แจ้งแสดงหลักฐานต่อนายทะเบียน ได้แก่ (๑) บัตรประจำตัวของผู้แจ้ง และบัตรประจำตัวของบิดา มารดา (ถ้ามี) (๒) สำเนาทะเบียนบ้านหรือสำเนาทะเบียนประวัติของบิดา มารดา (ถ้ามี) (๓) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่จะเพิ่มชื่อเด็กที่เกิด (๔) ใบรับแจ้งการเกิด ตามแบบ ท.ร.๑ ตอนหน้า (กรณีแจ้งเกิดกับ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) (๕) หนังสือมอบหมาย (ถ้ามี) ๒. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) ตรวจสอบรายการบุคคลของเด็กที่แจ้งการเกิดกับฐานข้อมูล การทะเบียนราษฎร (๓) ลงรายการในสูติบัตร (ท.ร.๑ สำหรับคนมีสัญชาติไทยหรือ ท.ร.๓ สำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย หรือ ท.ร.๐๓๑ สำหรับบุตรของคน ต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง) (๔) เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร.๑๔ หรือ ท.ร.๑๓) หรือทะเบียนประวัติ (ท.ร.๐๓๑) โดยปฏิบัติ เช่นเดียวกับกรณีเด็กเกิดในบ้าน (๕) มอบสูติบัตร ตอนที่ ๑ และหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง (๖) กรณีเด็กที่เกิดเป็นคนต่างท้องที่ ให้แนะนำผู้แจ้งการเกิด ให้แจ้งย้าย ที่อยู่เด็กเกิดใหม่ไปยังภูมิสำเนาที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง โดยขอด้วยกฎหมายอาศัยอยู่ <u>ขั้นตอนการแจ้ง กรณีแจ้ง ณ สำนักทะเบียนแห่งท้องที่อื่น</u> ๑. ผู้แจ้ง ได้แก่ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองโดยขอด้วยกฎหมาย หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายแสดงหลักฐานต่อนายทะเบียน ได้แก่ (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้งและบัตรประจำตัวของบิดา มารดา (ถ้ามี) (๒) สำเนาทะเบียนบ้านที่ปรากฏชื่อบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ของเด็กที่เกิด	

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๓	(๓) ผลการตรวจทางวิทยาศาสตร์ เช่น ผลการตรวจ ดีเอ็นเอ ที่ตรวจพิสูจน์จากหน่วยงานของรัฐหรือสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือซึ่งแสดงความสัมพันธ์การเป็นบิดามารดาของเด็กที่เกิด (๔) พยานบุคคลอย่างน้อย ๒ คน (๕) หนังสือมอบหมาย (ถ้ามี) ๒. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) ตรวจสอบรายการบุคคลของเด็กที่แจ้งเกิดกับฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรว่าเด็กมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๓) สอบสวนผู้แจ้งให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาเหตุที่ไม่แจ้งการเกิด ณ สำนักทะเบียนแห่งท้องที่ที่เด็กเกิด ประวัติของเด็กและสถานที่อยู่ปัจจุบันของเด็กและบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง (๔) สอบสวนพยานบุคคลให้ทราบประวัติของเด็กและ บิดา มารดา (๕) เมื่อเห็นว่าเด็กที่เกิดเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรและยังไม่ได้แจ้งการเกิดโดยมีภูมิลำเนาอาศัยอยู่กับบิดา มารดาหรือผู้ปกครองซึ่งมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตท้องที่ให้ออกสูติบัตร (ท.ร.๑ หรือ ท.ร.๓ แล้วแต่กรณี) (๖) เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ๒๐ บาท (๗) เพิ่มชื่อเด็กในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร.๑๔ หรือ ท.ร.๑๓ แล้วแต่กรณี) (๘) มอบสูติบัตร ตอนที่ ๑ พร้อมทั้งหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง เด็กในสภาพแรกเกิดหรือเด็กไร้เดียงสาซึ่งถูกทอดทิ้ง เด็กที่จะแจ้งการเกิด ต้องมีอายุต่ำกว่า ๗ ปีบริบูรณ์ ผู้แจ้ง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่รับตัวเด็กไว้ ระยะเวลาการแจ้ง ควรแจ้งภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่รับตัวเด็กไว้ (กฎหมายไม่ได้กำหนดไว้) สำนักทะเบียนที่แจ้ง สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่หน่วยงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่รับตัวเด็กนั้นไว้ตั้งอยู่	ระเบียบฯ ข้อ ๕๙

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	<u>ขั้นตอนการแจ้ง</u> ๑. ผู้แจ้งแสดงหลักฐานต่อนายทะเบียน ได้แก่ (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้ง (๒) สำเนาทะเบียนบ้านของสถานสงเคราะห์หรือสถานที่ที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่นซึ่งรับตัวเด็กที่ขอแจ้งการเกิดไว้ (๓) บันทึกการรับตัวเด็กซึ่งจัดทำโดยพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ของกรมการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ได้รับตัวเด็กจากผู้พบเด็ก (๔) หลักฐานการรับตัวเด็กของหน่วยงานที่รับตัวเด็กไว้ (๕) รูปถ่ายของเด็ก ขนาด ๒ นิ้ว จำนวน ๒ รูป (๖) หลักฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กทั้งพยานเอกสารและวัตถุพยาน (ถ้ามี) ๒. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่ผู้แจ้งแสดง (๒) ตรวจสอบรายการบุคคลในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรว่ามีกรแจ้งการเกิดและรายการบุคคลของเด็กที่ขอแจ้งการเกิดในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๓) สอบสวนผู้แจ้งและพยานบุคคลที่เกี่ยวข้อง ให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติของเด็กและบิดา มารดา (๔) ออกใบรับแจ้งการเกิด (ท.ร.๑๐๐) ให้กับผู้แจ้งการเกิด (๕) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของประเด็นการสอบสวนพยานบุคคลและรวบรวมหลักฐาน พร้อมเสนอความเห็นไปยังนายอำเภอท้องที่ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่รับแจ้งการเกิดโดยให้สรุปความเห็นพร้อมระบุเหตุผลประกอบว่าเด็กที่ขอแจ้งการเกิดเป็นผู้เกิดในราชอาณาจักรหรือไม่เป็นผู้มีสัญชาติไทยหรือไม่ได้สัญชาติไทย หรือไม่สามารณยื่นยันสถานะการเกิดและสัญชาติของเด็ก (๖) นายอำเภอต้องพิจารณาและแจ้งผลให้นายทะเบียนทราบภายใน ๓๐ วัน (๗) กรณีผลการพิจารณาระบุว่าเด็กที่แจ้งเกิดเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรและเป็นผู้มีสัญชาติไทย ให้นายทะเบียนออกสูติบัตร ท.ร.๑ หรือ ท.ร.๒ แล้วแต่กรณีให้แก่ผู้แจ้ง โดยลงรายการเกี่ยวกับเด็ก บิดาและมารดาเท่าที่ทราบ (๘) ถ้าผลการพิจารณาระบุว่าเด็กที่แจ้งการเกิดเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักร และไม่ได้รับสัญชาติไทยให้ออกสูติบัตร ท.ร.๓ ให้แก่ผู้แจ้ง โดยลงรายการเกี่ยวกับเด็ก บิดาและมารดา เท่าที่ทราบ	

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๔	(๙) เพิ่มชื่อเด็กเข้าในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๔ หรือ ท.ร.๑๓ ของสถานสงเคราะห์แล้วแต่กรณี (๑๐) กรณีนายอำเภอแจ้งผลการพิจารณาว่าเด็กที่แจ้งการเกิดไม่ได้เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้รับสัญชาติไทย หรือไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กได้ ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติ (ท.ร.๓๔ ก) ให้เด็กเป็นบุคคลประเภท ๐ โดยใช้เลขที่บ้านของสถานสงเคราะห์ เด็กเร่ร่อนหรือเด็กที่ไม่ปรากฏบุพการีหรือบุพการีทอดทิ้งซึ่งอยู่ในการอุปการะของหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานเอกชนที่จดทะเบียนตามกฎหมายโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการช่วยเหลือเด็ก เด็กที่จะแจ้งการเกิด ต้องมีอายุไม่เกิน ๑๔ ปี <u>ผู้แจ้ง</u> ได้แก่ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานเอกชนที่สงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กตามรายชื่อหน่วยงานที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย <u>ระยะเวลาการแจ้ง</u> ควรแจ้งภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่รับตัวเด็กไว้อุปการะหรือสงเคราะห์ (กฎหมายไม่ได้กำหนดไว้) <u>สำนักทะเบียนที่แจ้งการเกิด</u> สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่หน่วยงานที่อุปการะหรือสงเคราะห์เด็กตั้งอยู่ <u>ขั้นตอนการแจ้ง</u> ๑. ผู้แจ้งแสดงหลักฐานต่อนายทะเบียน ได้แก่ (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้ง (๒) สำเนาทะเบียนบ้านของหน่วยงานที่ให้การอุปการะหรือสงเคราะห์เด็ก (๓) หลักฐานการรับตัวเด็กของหน่วยงานที่ดูแลหรืออุปการะเด็ก (๔) รูปถ่ายของเด็กขนาด ๒ นิ้ว จำนวน ๒ รูป (๕) หนังสือมอบหมาย (ถ้ามี) (๖) หลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กทั้งพยานเอกสารและวัตถุพยาน (ถ้ามี) ๒. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่ผู้แจ้งแสดง (๒) ตรวจรายการบุคคลในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรว่ามีการแจ้งการเกิดและมีรายการบุคคลของเด็กที่ขอแจ้งการเกิดในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๓) สอบสวนผู้แจ้งและพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติของเด็กและบิดา มารดา (๔) ออกใบรับแจ้งการเกิด (ท.ร.๑๐๐) ให้กับผู้แจ้งการเกิด	ระเบียบฯ ข้อ ๕๙/๑

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๕	(๕) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของประเด็นการสอบสวนพยานบุคคล และรวบรวมหลักฐาน พร้อมเสนอความเห็นไปยังนายอำเภอท้องที่ ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการเกิดโดยให้สรุปความเห็นพร้อมระบุเหตุผลประกอบ ว่าเด็กที่ขอแจ้งการเกิดเป็นผู้เกิดในราชอาณาจักรหรือไม่ เป็นผู้มีสัญชาติไทยหรือไม่ได้สัญชาติไทย หรือไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของเด็ก (๖) นายอำเภอต้องพิจารณาและแจ้งผลให้นายทะเบียนทราบภายใน ๓๐ วัน (๗) กรณีผลการพิจารณาระบุว่าเด็กที่แจ้งเกิดเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักร และเป็นผู้มีสัญชาติไทย ให้นายทะเบียนออกสูติบัตร ท.ร.๑ หรือ ท.ร.๒ แล้วแต่กรณีให้แก่ผู้แจ้ง โดยลงรายการเกี่ยวกับเด็ก บิดาและมารดาเท่าที่ทราบ (๘) ถ้าผลการพิจารณาระบุว่าเด็กที่แจ้งการเกิดเป็นผู้ที่เกิดใน ราชอาณาจักรและไม่ได้รับสัญชาติไทยให้ออกสูติบัตร ท.ร.๓ ให้แก่ผู้แจ้ง โดยลงรายการเกี่ยวกับเด็ก บิดาและมารดาเท่าที่ทราบ (๙) เพิ่มชื่อเด็กเข้าในทะเบียนบ้าน ท.ร. ๑๔ หรือ ท.ร.๑๓ ของสถาน สงเคราะห์แล้วแต่กรณี (๑๐) กรณีนายอำเภอแจ้งผลการพิจารณาว่าเด็กที่แจ้งการเกิดไม่ได้เกิดใน ราชอาณาจักรและไม่ได้รับสัญชาติไทย หรือไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิด และสัญชาติของเด็กได้ ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติ (ท.ร.๓๔ ก) ให้เด็กเป็นบุคคลประเภท ๐ โดยใช้เลขที่บ้านของหน่วยงานที่สงเคราะห์ (๑๑) กรณีเด็กที่อยู่ในการสงเคราะห์หรืออุปการะของบุคคลหรือหน่วยงาน เอกชนที่ไม่ปรากฏชื่อตามประกาศกระทรวงมหาดไทยให้นายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่นยกคำร้องขอแจ้งการเกิด และแนะนำผู้ร้องให้ยื่น คำร้องขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านกรณีเด็กอนาถาตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๔๔ การแจ้งการเกิดเกินกำหนดของผู้มีสัญชาติไทย ผู้แจ้ง (๑) บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง กรณีบุคคลที่จะแจ้งการเกิดยังไม่บรรลุนิติภาวะ (๒) ผู้ที่ยังไม่ได้แจ้งการเกิดแจ้งด้วยตนเอง กรณีบรรลุนิติภาวะแล้ว	ระเบียบฯ ข้อ ๕๗

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	<u>ระยะเวลาการแจ้ง</u> ตั้งแต่วันพ้นกำหนด ๑๕ วัน นับแต่วันที่เกิด <u>สำนักทะเบียนที่แจ้งการเกิด</u> (๑) สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่เกิด หรือ (๒) สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นอื่นที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมายมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน <u>ขั้นตอนการแจ้ง</u> ๑. ผู้แจ้งแสดงหลักฐานต่อนายทะเบียน ได้แก่ (๑) บัตรประจำตัวของผู้แจ้ง (กรณีที่ไม่ได้แจ้งการเกิดให้กับตัวเอง) (๒) บัตรประจำตัวหรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว ของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็ก (ถ้ามี) (๓) สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ที่มีชื่อบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็ก (ถ้ามี) (๔) รูปถ่ายของเด็กขนาด ๒ นิ้ว จำนวน ๒ รูป (๕) หนังสือมอบหมาย (ถ้ามี) (๖) หนังสือรับรองการเกิด ตามแบบ ท.ร.๑/๑ (กรณีเด็กเกิดในสถานพยาบาล) (๗) ผลการตรวจ ดีเอ็นเอ (กรณีแจ้งเกิดต่างสำนักทะเบียนและไม่มีหนังสือรับรองการเกิด) ๒. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบหลักฐานต่าง ๆ ของผู้แจ้ง (๒) กรณีที่นายทะเบียนที่รับแจ้งมิใช่นายทะเบียนแห่งท้องที่ที่บุคคลนั้นเกิด ให้นายทะเบียนตรวจหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๑/๑) หรือผลการตรวจ ดีเอ็นเอ ที่ตรวจพิสูจน์จากหน่วยงานของรัฐหรือสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือ ซึ่งแสดงความสัมพันธ์การเป็นบิดาหรือมารดาของบุคคลที่เกิดและสำเนาทะเบียนบ้านที่ปรากฏชื่อ บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ของคนที่เกิดซึ่งต้องเป็นทะเบียนบ้านในเขตท้องที่สำนักทะเบียนที่แจ้งเกิด (๓) ตรวจรายการบุคคลในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรว่ามีการแจ้งการเกิดและมีรายการบุคคลของคนที่เกิดในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๔) เปรียบเทียบปรับ กรณีการแจ้งเกิดภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่พ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้แจ้ง (๑๕ วัน หรือ ๓๐ วัน แล้วแต่กรณี) (๕) ออกใบรับแจ้งการเกิด (ท.ร.๑๐๐) ให้กับผู้แจ้งการเกิด	

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๖	(๖) ถ้าเด็กที่ขอแจ้งเกิดมีอายุตั้งแต่ ๗ ปีขึ้นไปให้รวบรวมหลักฐาน และเสนอความเห็นไปยังนายอำเภอท้องที่ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับการแจ้งการเกิด เพื่อพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติ โดยให้สรุปความเห็น พร้อมระบุเหตุผลประกอบว่าบุคคลที่ขอแจ้งการเกิดเป็นผู้เกิดในราชอาณาจักรหรือไม่ และเป็นผู้มีสัญชาติไทย หรือไม่ได้สัญชาติไทย หรือไม่สามารถยืนยัน สถานะการเกิดและสัญชาติของผู้ที่เกิด (๗) กรณีการแจ้งการเกิดสำหรับเด็กที่มีอายุไม่เกินเจ็ดปีบริบูรณ์ ในวันที่ยื่นคำร้อง ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นพิสูจน์สถานะ การเกิดและสัญชาติของเด็กที่เกิดแทนนายอำเภอ (๘) ถ้าผลการพิจารณาสถานะการเกิด และสัญชาติปรากฏว่าบุคคล ที่แจ้งการเกิดเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรและเป็นผู้มีสัญชาติไทยให้ นายทะเบียนออกสูติบัตร (ท.ร.๒) ให้แก่ผู้แจ้ง (๙) เพิ่มชื่อบุคคลที่เกิดเข้าในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) หรือทะเบียนบ้านกลาง (ท.ร.๑๔) แล้วแต่กรณี (๑๐) ถ้าผลการพิจารณาปรากฏว่าบุคคลที่แจ้งการเกิดไม่ได้เกิด ในราชอาณาจักรและไม่ได้สัญชาติไทยหรือไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิด และสัญชาติของบุคคลดังกล่าวได้ ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติ (ท.ร.๓๘ ก) ให้บุคคลนั้นเป็นบุคคลประเภท ๐ โดยใช้เลขที่บ้านของบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง (๑๑) กรณีแจ้งต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่อื่นซึ่งมิใช่ท้องที่ที่บุคคลนั้น เกิดให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการแจ้งการเกิดต่างท้องที่ ฉบับละ ๒๐ บาท การแจ้งเกิดเกินกำหนดของผู้ซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่เกิดในราชอาณาจักร <u>ผู้แจ้ง</u> (๑) บิดา มารดา หรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมาย กรณีบุคคล ที่จะแจ้งการเกิดยังไม่บรรลุนิติภาวะ (๒) ผู้ที่ยังไม่ได้แจ้งการเกิดแจ้งด้วยตนเอง กรณีบรรลุนิติภาวะแล้ว <u>ระยะเวลาการแจ้ง</u> ตั้งแต่วันพ้นกำหนด ๑๕ วัน นับแต่วันที่เกิด <u>สำนักทะเบียนที่แจ้งการเกิด</u> (๑) สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่เกิดหรือ (๒) สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นอื่นที่ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมายมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน	ระเบียบฯ ข้อ ๔๘

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	<u>ขั้นตอนการแจ้ง</u> ๑. ผู้แจ้งแสดงหลักฐานต่อนายทะเบียน ได้แก่ (๑) บัตรประจำตัวของผู้แจ้ง (๒) บัตรประจำตัวหรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็ก (ถ้ามี) (๓) สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔ หรือ ท.ร.๑๓) ที่มีชื่อ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็ก (ถ้ามี) (๔) รูปถ่ายของเด็กขนาด ๒ นิ้ว จำนวน ๒ รูป (๕) หนังสือมอบหมาย (ถ้ามี) (๖) หนังสือรับรองการเกิด ตามแบบ ท.ร.๑/๑ (กรณีเด็กเกิดในสถานพยาบาล) (๗) ลการตรวจ ดีเอ็นเอ (กรณีแจ้งเกิดต่างสำนักทะเบียนและไม่มีหนังสือรับรองการเกิด) ๒. <u>นายทะเบียน</u> (๑) ตรวจสอบหลักฐานต่าง ๆ ของผู้แจ้ง (๒) กรณีที่นายทะเบียนที่รับแจ้งมิใช่ทะเบียนแห่งท้องที่ที่บุคคลนั้นเกิดให้นายทะเบียนตรวจหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๑/๑) หรือผลการตรวจ ดีเอ็นเอ ที่ตรวจพิสูจน์จากหน่วยงานของรัฐหรือสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือซึ่งแสดงความสัมพันธ์การเป็นบิดาหรือมารดาของบุคคลที่เกิด และสำเนาทะเบียนบ้านที่ปรากฏชื่อบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของบุคคลที่เกิด ซึ่งต้องเป็นทะเบียนบ้านในเขตท้องที่สำนักทะเบียนที่แจ้งการเกิด (๓) ตรวจรายการบุคคลในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรว่ามีการแจ้งการเกิดและมีรายการบุคคลของคนที่เกิดในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๔) เปรียบเทียบปรับ กรณีการแจ้งเกิดภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่พ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้แจ้ง (๑๕ วัน หรือ ๓๐ วัน แล้วแต่กรณี) (๕) ออกใบรับแจ้งการเกิด (ท.ร.๑๐๐) ให้กับผู้แจ้งการเกิด (๖) ถ้าเด็กที่ขอแจ้งเกิดมีอายุตั้งแต่ ๗ ปีขึ้นไปให้รวบรวมหลักฐานและเสนอความเห็นไปยังนายอำเภอท้องที่ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการเกิดเพื่อพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติโดยให้สรุปความเห็นพร้อมระบุเหตุผลประกอบว่าบุคคลที่ขอแจ้งการเกิดเป็นผู้เกิดในราชอาณาจักรหรือไม่ เป็นผู้มีสัญชาติไทย หรือไม่ได้สัญชาติไทย หรือไม่สามารถยืนยันสถานะการเกิดและสัญชาติของผู้ที่เกิด	

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๗	(๗) กรณีการแจ้งการเกิดสำหรับเด็กที่มีอายุไม่เกินเจ็ดปีบริบูรณ์ในวันที่ยื่นคำร้อง ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นรับผิดชอบการพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กที่เกิดแทนนายอำเภอ (๘) ถ้าผลการพิจารณาสถานะการเกิดและสัญชาติปรากฏว่าบุคคลที่แจ้งการเกิดเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรและเป็นผู้ไม่มีสัญชาติไทยให้นายทะเบียนออกสูติบัตร (ท.ร.๓) ให้แก่ผู้แจ้ง (๙) เพิ่มชื่อบุคคลที่เกิดเข้าในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) หรือทะเบียนบ้านกลาง (ท.ร.๑๓) แล้วแต่กรณี (๑๐) ถ้าผลการพิจารณาปรากฏว่าบุคคลที่แจ้งการเกิดไม่ได้เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้สัญชาติไทยหรือไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของบุคคลดังกล่าวได้ ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติ (ท.ร.๓๔ ก) ให้บุคคลนั้น เป็นบุคคลประเภท ๐ โดยใช้เลขที่บ้านของบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง (๑๑) กรณีแจ้งต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่อื่นซึ่งมิใช่ท้องที่ที่บุคคลนั้นเกิด ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ๗ การอุทธรณ์คำสั่งนายอำเภอ กรณีไม่สามารถยืนยันสถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กในสภาพแรกเกิด หรือเด็กไร้เดียงสา ซึ่งถูกทอดทิ้งหรือเด็กเร่ร่อน หรือเด็กที่ไม่ปรากฏบุพการี หรือบุพการีทอดทิ้ง (๑) นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น เมื่อได้รับแจ้งการเกิดของเด็กในสภาพแรกเกิดหรือเด็กไร้เดียงสาซึ่งถูกทอดทิ้ง หรือเด็กเร่ร่อน หรือเด็กที่ไม่ปรากฏบุพการี หรือบุพการีทอดทิ้ง และได้ตรวจสอบความถูกต้องของพยานเอกสารและความครบถ้วนสมบูรณ์ของประเด็นการสอบสวนพยานบุคคลแล้ว ให้รวบรวมหลักฐานพร้อมเสนอความเห็นและเหตุผลประกอบว่าเด็กที่ขอแจ้งการเกิดเป็นผู้เกิดในราชอาณาจักรหรือไม่ และเป็นผู้มีสัญชาติไทยหรือไม่ได้สัญชาติไทยหรือไม่สามารถยืนยันสถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กผู้นั้น ไปยังนายอำเภอท้องที่ที่สำนักทะเบียนนั้นตั้งอยู่ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการเกิด (๒) นายอำเภอ พิจารณาสถานะการเกิดและสัญชาติของเด็ก และแจ้งผลการพิจารณาให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นทราบภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นจากนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น (๓) กรณีนายอำเภอเห็นว่าไม่สามารถยืนยันสถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กได้ให้นายอำเภอแจ้งนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นจัดทำทะเบียนประวัติและออกเอกสารแสดงตน(บัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน) ให้เด็กไว้ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการสำรวจและจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน พ.ศ. ๒๕๔๔	

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	(๔) นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นมีหนังสือแจ้งความเห็นของนายอำเภอให้ผู้แจ้งการเกิดทราบ ภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งความเห็นของนายอำเภอ โดยในหนังสือนั้นอย่างน้อยต้องประกอบด้วย - เหตุผลของความเห็น - ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ - ข้อกฎหมายที่อ้างอิง - ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ - สิทธิในการอุทธรณ์ การยื่นคำอุทธรณ์ ระยะเวลาการอุทธรณ์ และ - สิทธิในการยื่นเรื่องต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นเพื่อขอพิสูจน์สถานะการเกิด และสัญชาติของเด็กอีกครั้งหนึ่ง (๕) ผู้แจ้งการเกิด การอุทธรณ์คำสั่งของนายอำเภอต้องทำเป็นหนังสือโดยระบุข้อโต้แย้งและข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่อ้างอิงประกอบด้วย (๖) เมื่อนายอำเภอได้รับคำอุทธรณ์ของผู้แจ้งการเกิดแล้ว ให้พิจารณาคำอุทธรณ์โดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกิน ๓๐ วันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ (๗) กรณีเห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้แก้ไขคำสั่งแจ้งนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นภายใน ๓ วันนับแต่วันที่แก้ไขคำสั่งและให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการทะเบียนราษฎรและหลักฐานทะเบียนราษฎรของเด็กที่แจ้งการเกิดให้ถูกต้อง (๘) กรณีไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้ส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง และรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังนายทะเบียนจังหวัดหรือนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี ภายใน ๓ วันนับแต่วันที่การพิจารณาอุทธรณ์เป็นที่ยุติ (๙) นายทะเบียนจังหวัดหรือนายทะเบียนกรุงเทพมหานครต้องพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากนายอำเภอ กรณีจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเวลาดังกล่าวได้ ให้นายทะเบียนจังหวัดหรือนายทะเบียนกรุงเทพมหานครมีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว และในการนี้ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปได้อีกไม่เกิน ๓๐ วันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลา	

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	(๑๐) การพิจารณาของนายทะเบียนจังหวัดหรือนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร อาจแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเฉพาะกิจซึ่งประกอบด้วยผู้มีความรู้ความสามารถทางด้านการสังคมสงเคราะห์ สังคมวิทยา มานุษยวิทยาการพินิจคุ้มครองเด็ก และด้านอื่น ๆ ร่วมเป็นกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อเสนอความเห็นหรือให้คำปรึกษาแก่นายทะเบียนจังหวัดหรือนายทะเบียนกรุงเทพมหานครด้วยก็ได้ (๑๑) กรณีนายทะเบียนจังหวัดหรือนายทะเบียนกรุงเทพมหานครพิจารณาเห็นว่าหลักฐานของผู้แจ้งการเกิดสามารถยืนยันสถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กที่แจ้งเกิดได้ ให้แจ้งนายอำเภอและนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นทราบภายใน ๓ วันนับแต่วันที่การพิจารณาเรื่องดังกล่าวเป็นที่ยุติ (๑๒) ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการทะเบียนราษฎรและหลักฐานทะเบียนราษฎรของเด็กที่แจ้งการเกิดให้เป็นไปตามความเห็นของนายทะเบียนจังหวัดและนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี (๑๓) กรณีนายทะเบียนจังหวัดหรือนายทะเบียนกรุงเทพมหานครเห็นด้วยกับความเห็นหรือคำสั่งของนายอำเภอซึ่งเห็นว่าไม่สามารถยืนยันสถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กได้ ให้แจ้งนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นเพื่อแจ้งคำวินิจฉัยดังกล่าวเป็นหนังสือให้ผู้อุทธรณ์ทราบภายใน ๓ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียนจังหวัดหรือนายทะเบียนกรุงเทพมหานครแล้วแต่กรณี โดยในหนังสือให้ระบุเหตุผลซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วย - ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ - ข้อกฎหมายที่อ้างอิง - ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ - สิทธิในการยื่นคำฟ้องและระยะเวลาการยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองไว้ในหนังสือแจ้งด้วย	

การขอหนังสือรับรองการเกิด

กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรกำหนดในเรื่องของหนังสือรับรองการเกิดไว้เป็น ๒ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ ๑ เป็นหนังสือรับรองการเกิดที่ออกตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งกำหนดให้ผู้ทำคลอดมีหน้าที่ออกหนังสือรับรองการเกิดให้แก่ผู้มีหน้าที่แจ้งการเกิดไว้เป็นหลักฐาน หนังสือรับรองการเกิดกรณีนี้เรียกว่า ท.ร.๑/๑ โดยกำหนดให้ใช้สำหรับเด็กที่เกิดในโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลทั้งที่เป็นหน่วยงานของรัฐและเอกชน ออกให้ได้กับเด็กทุกคนไม่ว่าเด็กนั้นจะมีสัญชาติไทยหรือไม่ก็ตาม

ส่วนที่ ๒ เป็นหนังสือรับรองการเกิดที่ออกตามมาตรา ๒๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งกำหนดให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณาออกหลักฐานดังกล่าวให้แก่ผู้ยื่นคำขอที่มีความจำเป็นต้องใช้หลักฐานแสดงว่าเป็นผู้ที่เกิดในประเทศไทยสำหรับการขอมีหรือขอแปลงสัญชาติไทยหรือกรณีที่มีเหตุจำเป็นอื่น หนังสือรับรองการเกิดกรณีนี้เรียกว่า ท.ร.๒๐/๑ โดยกฎหมายบัญญัติให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการขอหนังสือรับรองการเกิดดังกล่าว ซึ่งจะกล่าวถึงต่อไปนี้

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	การขอหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร. ๒๐/๑) <u>คุณสมบัติของผู้ที่จะขอหนังสือรับรองการเกิด</u> ๑. เกิดในประเทศไทยแต่ไม่ได้แจ้งการเกิด หรือ ๒. เคยแจ้งการเกิดแล้วแต่ไม่มีสูติบัตร หรือสูติบัตรสูญหายและสำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องไม่สามารถค้นหาสูติบัตรหรือทะเบียนคนเกิดให้ได้ <u>ผู้ยื่นคำขอ</u> ๑. ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีบริบูรณ์ สามารถยื่นคำขอด้วยตนเองได้ ๒. ถ้าผู้ขอหนังสือรับรองการเกิดอายุต่ำกว่า ๑๕ ปีบริบูรณ์ ให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็กเป็นผู้ยื่นคำขอแทน <u>สำนักทะเบียนที่ยื่นเรื่อง</u> สำนักทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งที่ผู้ยื่นคำขอหรือที่ผู้ยื่นคำขออยู่ในทะเบียนบ้านหรือมีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ในปัจจุบัน	- พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๐/๑ - ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการในการขอหนังสือรับรองการเกิดตามมาตรา ๒๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๑

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	ขั้นตอนการยื่นคำขอ ๑. ผู้แจ้งแสดงหลักฐานต่อนายทะเบียน ได้แก่ (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้ง (ถ้ามี) และบัตรประจำตัวของ บิดา มารดา (ถ้ามี) (๒) สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๕ หรือ ท.ร.๑๓) หรือสำเนา ทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘, ท.ร. ๓๘/๑ ท.ร ๓๘ ก หรือ ท.ร. ๓๘ ข) อย่างใดอย่างหนึ่งที่มีชื่อและรายการบุคคลของผู้ขอหนังสือรับรอง การเกิด (๓) หลักฐานเอกสารที่แสดงว่าเป็นผู้ที่เกิดในประเทศไทย (ถ้ามี) เช่น หนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๑/๑) หลักฐานการขึ้น ทะเบียนทหาร (ส.ค.๔) หลักฐานทางการศึกษา ใบสำคัญประจำตัว คนต่างด้าว เป็นต้น (๔) รูปถ่ายหน้าตรงขนาด ๒ นิ้ว จำนวน ๒ รูป (๕) หลักฐานอื่นๆ (ถ้ามี) เช่น ใบสำคัญการเปลี่ยนชื่อตัว เป็นต้น ๒. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้ขอ (๒) ออกใบรับเรื่องให้แก่ผู้ขอไว้เป็นหลักฐาน โดยอาจใช้ วิธีการถ่ายเอกสารคำขอให้ก็ได้ (๓) ตรวจสอบรายการบุคคลของผู้ขอหนังสือรับรองการเกิด กับฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรว่ามีรายการถูกต้องตามหลักฐาน ที่ยื่นไว้หรือไม่ (๔) สอบสวนพยานบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ขอหนังสือ รับรองการเกิด บิดามารดาหรือผู้ปกครองที่อุปการะเลี้ยงดู (ถ้ามี) และพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งสามารถรับรองสถานที่เกิดและ ประวัติความเป็นมาของผู้ขอหนังสือรับรองฯ (๕) ถ้าผู้ขอหนังสือรับรองฯ เป็นผู้ที่เกิดในสำนักทะเบียน คนอื่นที่ไม่ใช่สำนักทะเบียนที่ยื่นคำขอและผู้ขอไม่อาจนำพยานหลักฐาน หรือพยานบุคคลมาให้การสอบสวน นายทะเบียนจะทำเรื่องขอ ความร่วมมือให้สำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องตรวจสอบและสอบสวนแทน (๖) เมื่อนายทะเบียนพิจารณาเห็นว่าหลักฐานเพียงพอที่จะเชื่อ ได้ว่าผู้ขอเป็นผู้ที่เกิดในประเทศไทย ให้จัดทำหนังสือรับรองการเกิด ตามแบบ ท.ร.๒๐/๑ มอบให้แก่ผู้ขอ ๑ ฉบับ ส่วนคู่ฉบับให้จัดเก็บไว้ เป็นหลักฐานที่สำนักทะเบียน (๗) ไม่เก็บค่าธรรมเนียม	

การแจ้งการตาย

เมื่อมีคนตายไม่ว่าจะตายในบ้าน ตายนอกบ้าน หรือตายในสถานพยาบาล ตายตามธรรมชาติ หรือตายผิดธรรมชาติ ผู้มีหน้าที่แจ้งการตาย คือ เจ้าบ้าน บุคคลที่ไปกับผู้ตาย หรือผู้พบศพ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าวจะต้องแจ้งการตายต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่มีคนตายหรือที่พบศพ หรือท้องที่ที่ศพอยู่ หรือท้องที่ที่มีการจัดการศพโดยการเผา ฝังหรือทำลายก็ได้

การแจ้งการตาย ผู้มีหน้าที่แจ้งการตายจะมอบหมายเป็นหนังสือให้บุคคลอื่นเป็นผู้แจ้งแทนก็ได้

กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑. พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑
๒. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งการเกิดหรือการตายต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่อื่น พ.ศ. ๒๕๕๑
๓. กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑
๔. กฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๑

ที่	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๑	<u>๑.บุคคลที่จะแจ้งการตายได้ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ได้แก่</u> คนสัญชาติไทย และคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยไม่ว่าจะเป็นผู้ที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทย (มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว) หรือเป็นผู้ที่ได้รับอนุญาตให้อาศัยอยู่ในประเทศไทยได้เป็นการชั่วคราว (มีหนังสือเดินทางหรือวีซ่า) หรือเป็นผู้ที่ได้รับการผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นกรณีพิเศษ (ชนกลุ่มน้อย) หรือเป็นผู้ที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทยโดยไม่ได้รับอนุญาต <u>๒.ผู้มีหน้าที่แจ้งการตาย ได้แก่</u> (๑)เจ้าบ้านที่มีคนตาย กรณีตายในบ้าน (รวมถึงสถานพยาบาล) หากไม่มีเจ้าบ้านให้ผู้พบศพเป็นผู้แจ้ง (๒)บุคคลที่ไปกับผู้ตายหรือผู้พบศพ กรณีตายนอกบ้าน (๓)เจ้าบ้านของบ้านที่มีการตาย บุคคลที่ไปกับผู้ตายขณะตาย ผู้พบศพ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว กรณีแจ้งการตาย ณ ท้องที่ที่ศพอยู่ หรือท้องที่ที่มีการจัดการศพ <u>๓.ระยะเวลาแจ้งการตาย</u> (๑)คนตายในบ้าน ต้องแจ้งภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่เวลาตาย หรือเวลาพบศพแล้วแต่กรณี (๒)คนตายนอกบ้าน ต้องแจ้งภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่เวลาตาย หรือเวลาพบศพ เว้นแต่กรณีท้องที่ที่การคมนาคมไม่สะดวกหรือมีเหตุจำเป็น ผู้อำนวยการทะเบียนกลางสามารถขยายเวลาการแจ้งตายได้ แต่ต้องไม่เกิน ๗ วันนับแต่เวลาตายหรือพบศพ <u>๔.สถานที่รับแจ้งการตาย</u> (๑)คนตายในบ้าน (รวมถึงสถานพยาบาล) ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นท้องที่ที่มีคนตายหรือพบศพ (๒)คนตายนอกบ้าน ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นท้องที่ที่มีคนตายหรือพบศพ (๓) ถ้าไม่ทราบท้องที่ที่ตายหรือมีเหตุจำเป็นไม่อาจแจ้งในท้องที่ที่ตายได้ ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่พบศพหรือที่ฝังจะแจ้งได้ แล้วแต่กรณี	

ที่	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๒ ๒.๑	(๔) กรณีที่ยังไม่ได้แจ้งการตายแต่มีการเคลื่อนย้ายศพไปอยู่ต่างท้องที่ที่ตาย ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่ศพอยู่หรือที่มีการจัดการศพโดยการเก็บ ฝัง เผา หรือทำลาย การแจ้งการตายของคนสัญชาติไทย กรณีคนในท้องที่ตายในบ้านหรือตายนอกบ้าน ๑ ผู้แจ้งแสดงหลักฐานต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ได้แก่ (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้ง (๒) บัตรประจำตัวของคนตาย (ถ้ามี) (๓) หนังสือรับรองการตายตามแบบ ท.ร.๔/๑ (กรณีคนตายในสถานพยาบาล) (๔) ใบรับแจ้งการตายตามแบบ ท.ร.๔ ตอนหน้า (กรณีแจ้งต่อกำนันผู้ใหญ่บ้าน) (๕) รายงานการชันสูตรของเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือหน่วยงานนิติเวช (กรณีตายผิดธรรมชาติ หรือตายโดยไม่ทราบสาเหตุ) (๖) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่คนตายมีชื่อและรายการบุคคล (ถ้ามี) ๒ นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) สอบถามผู้แจ้งเกี่ยวกับการจัดการศพว่า จะเก็บ ฝัง เผาหรือทำลาย และสถานที่จัดการศพ เพื่อลงรายการในใบรับแจ้งการตายหรือมรณบัตร (๓) ออกมรณบัตร (ท.ร.๔) (๔) จำหน่ายรายการคนตายในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านโดยประทับคำว่า “ตาย” สีแดงไว้หน้ารายการคนตาย	ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ (รวมแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๑) ข้อ ๖๑, ข้อ ๖๓
๒.๒	(๕) มอบมรณบัตร ตอนที่ ๑ และหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง กรณีคนต่างท้องที่ตายในบ้านหรือตายนอกบ้าน ๑ ผู้แจ้งแสดงหลักฐานต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ได้แก่ (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้ง (๒) บัตรประจำตัวของคนตาย (ถ้ามี) (๓) สำเนาทะเบียนบ้านที่มีชื่อคนตาย (ถ้ามี) (๔) หนังสือรับรองการตายตามแบบ ท.ร. ๔/๑ (กรณีคนตายในสถานพยาบาล) (๕) ใบรับแจ้งการตายตามแบบ ท.ร. ๔ ตอนหน้า (กรณีแจ้งต่อกำนันผู้ใหญ่บ้าน) (๖) รายงานการชันสูตรของเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือหน่วยงานนิติเวช (กรณีตายผิดธรรมชาติ หรือตายโดยไม่ทราบสาเหตุ)	ระเบียบฯ ข้อ ๖๒, ข้อ ๖๓

ที่	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๒.๓	๒ นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) ตรวจสอบรายการบุคคลของคนตายในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร (๓) ดำเนินการเช่นเดียวกับกรณีคนในท้องที่ตาย แต่ให้ระบุในมรณบัตรด้านบนซ้ายมือว่า “คนต่างท้องที่” (๔) ส่งมรณบัตร ตอนที่ ๒ ไปยังสำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่คนตายมีชื่อในทะเบียนบ้าน ๓ สำนักทะเบียนที่คนตายมีชื่อในทะเบียนบ้าน (๑) กรณีเจ้าบ้านนำมรณบัตร ตอนที่ ๑ และสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านมายื่นเรื่องขอจำหน่ายรายการคนตายในทะเบียนบ้านให้นายทะเบียนตรวจสอบรายการคนตายในมรณบัตร สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านและฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร หากถูกต้องตรงกันให้จำหน่ายรายการคนตายตามคำร้อง (๒) กรณีได้รับมรณบัตร ตอนที่ ๒ จากสำนักทะเบียนต้นทางให้นายทะเบียนตรวจสอบรายการคนตายในมรณบัตร และฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร หากถูกต้องตรงกัน ให้จำหน่ายรายการคนตายในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร แล้วแจ้งเจ้าบ้านให้นำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านมาดำเนินการปรับปรุงรายการให้ถูกต้อง (๓) กรณีคนตายมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านกลางให้จำหน่ายรายการคนตายในทะเบียนบ้านกลาง กรณีได้รับแจ้งการตายโดยไม่ทราบว่าคนตายเป็นใคร ๑ หลักฐานประกอบการแจ้ง (๑) บัตรประจำตัวของผู้แจ้ง (๒) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคนตาย (ถ้ามี) ๒ นายทะเบียน (๑) สอบสวนผู้แจ้งเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่มีการตายและสถานที่เกิดเหตุลักษณะทางกายภาพของคนตาย ความสัมพันธ์ระหว่างผู้แจ้งกับคนตาย (๒) สอบถามผู้แจ้งเกี่ยวกับการจัดการศพว่า จะเก็บ ผิง เผาหรือทำลาย และสถานที่จัดการศพ เพื่อลงรายการในใบรับแจ้งการตาย (๓) ออกใบรับแจ้งการตายตามแบบ ท.ร.๔ ตอนหน้า ให้ผู้แจ้งโดยรอการออกมรณบัตรไว้จนกว่าจะทราบว่าคนตายเป็นใคร จึงจะออกมรณบัตรให้	ระเบียบฯ ข้อ ๖๕

ที่	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๒.๔	กรณีได้รับแจ้งโดยมีเหตุเชื่อได้ว่าการตายแต่ไม่พบศพ ๑. <u>หลักฐานประกอบการแจ้ง</u> (๑) บัตรประจำตัวของผู้แจ้ง (๒) สำเนาทะเบียนบ้านที่มีชื่อคนตาย (ถ้ามี) (๓) หลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับคนตาย (ถ้ามี) ๒. <u>นายทะเบียน</u> (๑) สอบสวนผู้แจ้งให้ทราบถึงมูลเหตุที่ทำให้เชื่อว่าการตายของบุคคล และความสัมพันธ์ระหว่างผู้แจ้งกับคนตาย (๒) ออกใบรับแจ้งการตายตามแบบ ท.ร.๕ ตอนหน้า ให้ผู้แจ้งไว้เป็นหลักฐาน (๓) กรณีบุคคลที่เชื่อว่าตายมีชื่อในทะเบียนบ้านของสำนักทะเบียนให้จำหน่ายรายการในทะเบียนบ้านและฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรตามแบบ ท.ร. ๔๗ โดยหมายเหตุด้วยข้อความว่า “รับแจ้งการตายไว้แต่ยังไม่พบศพ” (๔) กรณีคนตายมีชื่อในทะเบียนบ้านของสำนักทะเบียนอื่นให้นายทะเบียนแจ้งเป็นหนังสือไปยังสำนักทะเบียนนั้นเพื่อดำเนินการจำหน่ายรายการบุคคลเช่นเดียวกัน	ระเบียบฯ ข้อ ๖๖
๒.๕	กรณีคนตายโดยมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะตายด้วยโรคติดต่ออันตรายหรือตายโดยผิดธรรมชาติ (ถูกคนอื่นฆ่า อุบัติเหตุ ฆ่าตัวตาย สัตว์ทำร้ายตายหรือตายไม่ทราบสาเหตุ) ๑. <u>หลักฐานประกอบการแจ้ง</u> (๑) บัตรประจำตัวของผู้แจ้ง (๒) สำเนาทะเบียนบ้านที่มีชื่อคนตาย (ถ้ามี) (๓) หลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับคนตาย (ถ้ามี) ๒. <u>นายทะเบียน</u> (๑) สอบสวนผู้แจ้งให้ทราบถึงมูลเหตุที่ทำให้มีการตายของบุคคล ลักษณะทางกายภาพของคนตาย และความสัมพันธ์ระหว่างผู้แจ้งกับคนตาย (๒) สอบถามผู้แจ้งเกี่ยวกับการจัดการศพว่า จะเก็บ ผิง เผาหรือทำลาย และสถานที่จัดการศพเพื่อลงรายการในใบรับแจ้งการตาย (๓) ออกใบรับแจ้งการตายตามแบบ ท.ร.๕ ตอนหน้า ให้ผู้แจ้งไว้เป็นหลักฐาน (๔) ทำหนังสือแจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่ออันตราย หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ (๕) เมื่อได้รับแจ้งผลการพิจารณาหรือผลการชันสูตรศพจากเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องแล้ว จึงออกมรณบัตรให้ผู้แจ้ง (๖) จำหน่ายรายการคนตายในสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านและฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร	ระเบียบฯ ข้อ ๖๘

ที่	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๒.๖	การแจ้งการตายเกินกำหนด กรณีคนตายเป็นคนในท้องที่สำนักทะเบียน ๑ ผู้แจ้ง แสดงหลักฐานต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ได้แก่ (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้ง (๒) บัตรประจำตัวของคนตาย (ถ้ามี) (๓) หนังสือรับรองการตายตามแบบ ท.ร.๕/๑ (กรณีคนตายในสถานพยาบาล) (๔) รายงานการชันสูตรของเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือหน่วยงานนิติเวช (กรณีตายผิดธรรมชาติ หรือตายโดยไม่ทราบสาเหตุ) (๕) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่คนตายมีชื่อและรายการบุคคล (ถ้ามี) ๒. <u>นายทะเบียน</u> (๑) ตรวจสอบหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) เปรียบเทียบปรับ (กรณีการแจ้งการตายภายใน ๑ ปีนับแต่วันถัดจากวันที่ตาย) (๓) สอบสวนผู้แจ้งให้ทราบถึงสาเหตุที่ไม่แจ้งการตายภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ตายหรือพบศพ และการจัดการศพว่า จะเก็บ ผัง เภา หรือทำลาย และสถานที่จัดการศพเพื่อลงรายการในมรณบัตร (๔) สอบสวนพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งรู้เห็นการตาย (๕) ออกมรณบัตร (ท.ร. ๕) โดยระบุข้อความไว้ด้านบนซ้ายมือว่า “เกินกำหนด” (๖) จำหน่ายรายการคนตายในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านโดยประทับคำว่า “ตาย” สืบแดงไว้หน้ารายการคนตาย (๗) มอบมรณบัตร ตอนที่ ๑ และหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง <u>กรณีคนตายเป็นคนต่างท้องที่สำนักทะเบียน</u> (๑) ตรวจสอบรายการบุคคลของคนตายในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร (๒) ปฏิบัติเช่นเดียวกับการแจ้งการตายของคนในท้องที่ (๓) ส่งมรณบัตรตอนที่ ๒ ไปยังสำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่คนตายมีชื่อในทะเบียนบ้านเพื่อจำหน่ายรายการบุคคล	ระเบียบฯ ข้อ ๗๐

ที่	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๒.๗	การแจ้งการตายของคนที่ตายในท้องที่สำนักทะเบียนอื่น ๑ <u>ผู้แจ้ง</u> ได้แก่เจ้าบ้านของบ้านที่มีการตาย บุคคลที่ไปกับผู้ตายขณะตาย ผู้พบศพ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว ๒ <u>สถานที่แจ้ง</u> สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่ศพอยู่ หรือที่มีการจัดการศพโดยการเก็บ ฝัง เผา หรือทำลาย ๓ <u>หลักฐานประกอบการแจ้ง</u> (๑) บัตรประจำตัวของผู้แจ้ง (๒) บัตรประจำตัวของคนตาย (ถ้ามี) (๓) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่มีชื่อคนตาย (ถ้ามี) (๔) หนังสือรับรองการตายตามแบบ ท.ร.๔/๑ ของสถานพยาบาลที่คนตายเข้ารับการรักษาก่อนตาย หรือ (๕) ผลการตรวจ ดีเอ็นเอ ที่สามารถบ่งบอกตัวบุคคลของคนตาย (๖) พยานหลักฐานอื่น (ถ้ามี) เช่น รูปถ่ายงานศพของคนตาย ๔ <u>นายทะเบียน</u> (๑) ตรวจสอบหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) ตรวจสอบรายการบุคคลของคนตายในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร (๓) เปรียบเทียบปรับ (กรณีการแจ้งการตายภายใน ๑ ปีนับแต่วันถัดจากวันที่ตาย) (๔) สอบสวนผู้แจ้งให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาเหตุที่ไม่แจ้งการตายที่สำนักทะเบียนท้องที่ที่มีการตายหรือพบศพ ประวัติและภูมิสำเนาของคนตาย ความสัมพันธ์ระหว่างผู้แจ้งกับคนตาย การจัดการศพ และสถานที่จัดการศพ (๕) ออกมรณบัตร ท.ร.๔ (๖) ถ้าคนตายมีชื่อในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียนที่แจ้งการตาย ให้นายทะเบียนจำหน่ายรายการบุคคลของคนตายในทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านและฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร แต่ถ้าคนตายมีชื่อในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียนอื่น ให้นายทะเบียนส่งมรณบัตร ตอนที่ ๒ ไปยังสำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการจำหน่ายรายการบุคคล (๗) มอบมรณบัตร ตอนที่ ๑ และหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง (๘) เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ฉบับละ ๒๐ บาท	ระเบียบฯ ข้อ ๖๔/๑

ที่	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๓	<u>การรับแจ้งการตายของคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย</u> การรับแจ้งการตายของคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ปฏิบัติเช่นเดียวกับคนสัญชาติไทย โดยถ้าเป็นคนต่างด้าวที่มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว จะออกมรณบัตรตามแบบ ท.ร.๔ ถ้าเป็นคนต่างด้าวที่มีชื่อในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๓ จะออกมรณบัตรตามแบบ ท.ร.๕ ถ้าเป็นกลุ่มคนต่างด้าวที่เลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยเลข ๐๐ จะออกมรณบัตรตามแบบ ท.ร.๐๕ และถ้าเป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยโดยไม่ได้รับอนุญาต จะออกมรณบัตรตามแบบ ท.ร.๐๕๑	ระเบียบฯ ข้อ ๗๑

การแจ้งการย้ายที่อยู่

เมื่อผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านย้ายออกจากบ้านที่ตนมีชื่ออยู่ ไม่ว่าจะไปประกอบอาชีพหรือย้ายภูมิลำเนาไปอยู่ที่อื่น จะต้องแจ้งการย้ายออกต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ย้ายออกจากบ้าน หรือเมื่อมีคนย้ายเข้ามาอยู่ในบ้าน ผู้มีหน้าที่แจ้งก็จะต้องแจ้งการย้ายเข้าต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ผู้นั้นเข้าอยู่ในบ้าน

นอกจากนี้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่ย้ายเข้าอยู่ในบ้าน ซึ่งอยู่ต่างท้องที่กับบ้านที่ผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ผู้ย้ายที่อยู่สามารถยื่นคำร้องขอแจ้งการย้ายออกและย้ายเข้าในคราวเดียวกันได้ที่สำนักทะเบียนแห่งท้องที่ที่บ้านหลังที่จะย้ายเข้าไปอยู่อาศัยนั้นตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ โดยผู้ย้ายที่อยู่ไม่ต้องกลับไปแจ้งย้ายออก ณ สำนักทะเบียนที่บ้านเดิมตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ เรียกว่าการแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทาง

การแจ้งย้ายที่อยู่นั้น ผู้มีหน้าที่แจ้งย้ายที่อยู่จะมอบหมายเป็นหนังสือให้บุคคลอื่นเป็นผู้แจ้งแทนก็ได้

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑
๒. กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑
๓. กฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๑
๔. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริงการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๑

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๑	การแจ้งย้ายออกจากร้าน (เพื่อไปอยู่บ้านอื่นที่อยู่ต่างสำนักทะเบียน) ๑. <u>ผู้มีหน้าที่แจ้ง</u> เจ้าบ้านหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าบ้าน ๒. <u>ระยะเวลาการแจ้ง</u> ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ผู้อยู่ในบ้านย้ายออก ๓. <u>สำนักทะเบียนที่แจ้ง</u> สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ย้ายที่อยู่มีชื่อในทะเบียนบ้าน ๔. <u>หลักฐานประกอบการแจ้ง</u> (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้ง (เจ้าบ้าน) (๒) บัตรประจำตัวของผู้ที่ได้รับมอบหมายและหนังสือมอบหมายจากเจ้าบ้าน (กรณีมอบหมายให้แจ้งแทน) (๓) บัตรประจำตัวของผู้อยู่ (ถ้ามี) (๔) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่จะแจ้งย้ายออก (๕) ใบรับแจ้งการย้ายที่อยู่ตามแบบ ท.ร.๖ ตอนหน้า (กรณีแจ้งย้ายกับกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน) ๕. <u>นายทะเบียน</u> (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) ลงรายการในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ (ท.ร.๖ สำหรับผู้ย้ายที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๔ หรือ ท.ร.๗ สำหรับผู้ย้ายที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๓) (๓) จำหน่ายรายการคนที่ย้ายออกในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน โดยประทับคำว่า “ย้าย” สิ้นเงินไว้หน้ารายการบุคคลที่ย้ายออก (๔) มอบใบแจ้งการย้ายที่อยู่ และหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง	ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ (รวมแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๑) ข้อ ๗๔

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๒	การแจ้งย้ายเข้าอยู่ในบ้าน ๑. <u>ผู้มีหน้าที่แจ้ง</u> เจ้าบ้านหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าบ้าน ๒. <u>ระยะเวลาการแจ้ง</u> ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ผู้นั้นอยู่ในบ้าน ๓. <u>สำนักทะเบียนที่แจ้ง</u> สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่บ้าน หลังที่ย้ายเข้าตั้งอยู่ ๔. <u>หลักฐานประกอบการแจ้ง</u> (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้ง (เจ้าบ้านหลังที่ย้ายเข้า) (๒) บัตรประจำตัวของผู้ที่ได้รับมอบหมายและหนังสือมอบหมายจาก เจ้าบ้าน (กรณีมอบหมายให้แจ้งแทน) (๓) บัตรประจำตัวของผู้ย้ายที่อยู่ (ถ้ามี) (๔) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่แจ้งย้ายเข้า (๕) ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ที่ได้มาจากการแจ้งย้ายออก ซึ่งเจ้าบ้านได้ ลงชื่อยินยอมให้ย้ายเข้า ๕. <u>นายทะเบียน</u> (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) รับแจ้งการย้ายเข้าในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ (๓) เพิ่มชื่อบุคคลที่แจ้งย้ายเข้าในทะเบียนบ้านและสำเนา ทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (๔) มอบหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง	ระเบียบฯ ข้อ ๘๙

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๓	การแจ้งย้ายออกและย้ายเข้าในเขตสำนักทะเบียนเดียวกัน ๑. <u>ผู้มีหน้าที่แจ้ง</u> เจ้าบ้านหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าบ้าน ๒. <u>ระยะเวลาการแจ้ง</u> ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ผู้ย้ายเข้าอยู่ในบ้าน ๓. <u>สำนักทะเบียนที่แจ้ง</u> สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ย้ายที่อยู่มีชื่อในทะเบียนบ้าน และบ้านหลังที่จะย้ายเข้าตั้งอยู่ในเขตสำนักทะเบียนเดียวกัน ๔. <u>หลักฐานประกอบการแจ้ง</u> (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้งและเจ้าบ้านผู้ยินยอมให้ย้ายเข้า (๒) บัตรประจำตัวผู้ที่ได้รับมอบหมายและหนังสือมอบหมายจากเจ้าบ้าน (กรณีมอบหมายให้แจ้งแทน) (๓) บัตรประจำตัวของผู้ย้ายที่อยู่ (ถ้ามี) (๔) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่จะแจ้งย้ายออก และฉบับที่จะแจ้งย้ายเข้า (๕) ใบรับแจ้งการย้ายที่อยู่ตามแบบ ท.ร.๖ ตอนหน้า (กรณีแจ้งย้ายกับกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน) ๕. <u>นายทะเบียน</u> (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้งรวมทั้งการแสดงความยินยอมของเจ้าบ้านที่จะย้ายเข้า (๒) ลงรายการในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ (ท.ร.๖ สำหรับผู้ย้ายที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๔ หรือ ท.ร.๗ สำหรับผู้ย้ายที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๓) ทั้งรายการย้ายออกและย้ายเข้า (๓) จำหน่ายรายการคนที่ย้ายที่อยู่ในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่ย้ายออก โดยประทับคำว่า “ย้าย” สีนํ้าเงินไว้หน้ารายการบุคคลที่ย้ายออก (๔) เพิ่มชื่อบุคคลที่แจ้งย้ายที่อยู่ในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่ย้ายเข้า (๕) มอบหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง	ระเบียบฯ ข้อ ๘๔

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๔	การแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทาง ๑. <u>ผู้มีหน้าที่แจ้ง</u> ผู้ย้ายที่อยู่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ย้ายที่อยู่ ๒. <u>ระยะเวลาการแจ้ง</u> ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ผู้ย้ายเข้าอยู่ในบ้าน ๓. <u>สำนักทะเบียนที่แจ้ง</u> สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่บ้านหลังที่จะย้ายเข้าตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ (สำนักทะเบียนปลายทาง) ๔. <u>หลักฐานประกอบการแจ้ง</u> (๑) บัตรประจำตัวผู้ย้ายที่อยู่ (๒) บัตรประจำตัวผู้ได้รับมอบหมายและหนังสือมอบหมายจากผู้มีหน้าที่แจ้ง (กรณีมอบหมายให้แจ้งแทน) (๓) บัตรประจำตัวของเจ้าบ้านที่จะย้ายเข้า พร้อมหนังสือแสดงความยินยอมของเจ้าบ้านที่อนุญาตให้ย้ายเข้าอยู่ในบ้าน (๔) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่ย้ายเข้าไปอยู่ใหม่ ๕. <u>นายทะเบียน</u> <u>สำนักทะเบียนปลายทาง</u> (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) ลงรายการในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ (ท.ร.๖ สำหรับผู้ย้ายที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๔ หรือ ท.ร.๗ สำหรับผู้ย้ายที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๓) ทั้งรายการย้ายออกและย้ายเข้า (๓) จำหน่ายรายการผู้ย้ายที่อยู่ออกจากทะเบียนบ้านของสำนักทะเบียนต้นทางในระบบคอมพิวเตอร์ (๔) เพิ่มชื่อผู้ย้ายที่อยู่เข้าในทะเบียนบ้านของสำนักทะเบียนปลายทางและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่ย้ายเข้า (๕) แจ้งสำนักทะเบียนต้นทางด้วยระบบคอมพิวเตอร์ (๖) มอบหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง <u>สำนักทะเบียนต้นทาง</u> เมื่อได้รับทราบการจำหน่ายรายการของผู้ย้ายที่อยู่ทางระบบคอมพิวเตอร์แล้ว ต้องแจ้งเจ้าบ้านให้นำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านมาดำเนินการจำหน่ายรายการผู้ย้ายในสำเนาทะเบียนบ้านโดยนายทะเบียนจะต้องพิมพ์หนังสือแจ้งเจ้าบ้านที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการจัดส่งหนังสือดังกล่าวไปยังเจ้าบ้านโดยไม่ชักช้า เพื่อให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าบุคคลตามรายชื่อที่ระบุว่าเป็นผู้แจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางนั้นได้ย้ายที่อยู่จริงหรือไม่อย่างไร เมื่อเจ้าบ้านนำสมุดทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านมาจำหน่ายรายการคนที่ย้ายออก นายทะเบียนจะต้องประทับคำว่า “ย้าย” สีน้ำเงินไว้หน้ารายการบุคคลที่ย้าย หมายเหตุ กรณีของคนที่ไม่ใช่สัญชาติไทยไม่อนุญาตให้ใช้วิธีการแจ้งย้ายปลายทาง ยกเว้นคนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ถาวร (มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว) และคนต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย	ระเบียบฯ ข้อ ๙๐

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๕	การแจ้งย้ายที่อยู่ของคนที่ไปต่างประเทศ ๑. <u>ผู้มีหน้าที่แจ้ง</u> เจ้าบ้านของบ้านที่มีคนไปอยู่ต่างประเทศหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าบ้าน ๒. <u>ระยะเวลาการแจ้ง</u> ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ผู้อยู่ในบ้านย้ายออก ๓. <u>สำนักทะเบียนที่แจ้ง</u> สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่คนไปต่างประเทศมีชื่อในทะเบียนบ้าน ๔. <u>หลักฐานประกอบการแจ้ง</u> (๑) บัตรประจำตัวของผู้แจ้ง(เจ้าบ้าน) (๒) บัตรประจำตัวของผู้ได้รับมอบหมายและหนังสือมอบหมายจากเจ้าบ้าน (กรณีมอบหมายให้แจ้งแทน) (๓) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่คนไปต่างประเทศมีชื่ออยู่ (๔) หลักฐานการเดินทางไปต่างประเทศ (ถ้ามี) ๕. <u>นายทะเบียน</u> (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) ลงรายการในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ (ท.ร.๖) โดยให้หมายเหตุในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ในช่องย้ายไปที่ว่า “ไปต่างประเทศ” (๓) จำหน่ายรายการคนthatไปต่างประเทศในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน โดยประทับคำว่า “ย้าย” สิ้นน้ำเงินไว้หน้ารายการบุคคลที่ไปต่างประเทศ (๔) เพิ่มชื่อบุคคลที่ไปต่างประเทศในทะเบียนบ้านชั่วคราวของสำนักทะเบียน และบันทึกในสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านตาม (๓) ว่า “ทะเบียนบ้านชั่วคราวลำดับที่...” (๕) สำนักทะเบียนเก็บใบแจ้งการย้ายที่อยู่ไว้เป็นหลักฐาน (๖) มอบหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง <u>การแจ้งย้ายที่อยู่เมื่อบุคคลดังกล่าวเดินทางกลับประเทศไทย</u> ๑. <u>ผู้มีหน้าที่แจ้ง</u> บุคคลที่กลับจากต่างประเทศซึ่งมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านชั่วคราวของสำนักทะเบียน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ๒. <u>สำนักทะเบียนที่แจ้ง</u> สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่คนเดินทางกลับมาจากต่างประเทศมีชื่อในทะเบียนบ้านชั่วคราวของสำนักทะเบียน	ระเบียบฯ ข้อ ๘๗

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	๓. หลักฐานประกอบการแจ้ง (๑) บัตรประจำตัวหรือหนังสือเดินทางของผู้ย้ายที่อยู่ (๒) บัตรประจำตัวผู้ได้รับมอบหมายและหนังสือมอบหมายจากผู้ย้ายที่อยู่ (กรณีมอบหมายให้แจ้งแทน) (๓) หลักฐานการเดินทางกลับจากต่างประเทศของผู้ย้ายที่อยู่ (กรณีมอบหมายให้ผู้อื่นแจ้งแทน) (๔) บัตรประจำตัวของเจ้าบ้านที่จะย้ายเข้า พร้อมหลักฐานการแสดงความยินยอมของเจ้าบ้านที่อนุญาตให้ย้ายเข้าอยู่ในบ้าน (๕) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่แจ้งย้ายเข้า ๔. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้ง และตรวจสอบรายการของผู้ย้ายในทะเบียนบ้านชั่วคราว และใบแจ้งการย้ายที่อยู่ที่สำคัญที่สำนักงานทะเบียนเก็บไว้ (๒) ชี้แจงคำว่า “ไปต่างประเทศ” และรับแจ้งการย้ายเข้าในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ (๓) จำหน่ายรายการคนที่ย้ายออกจากทะเบียนบ้านชั่วคราวแล้วไปเพิ่มชื่อเข้าทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่ผู้แจ้งประสงค์จะย้ายเข้า (๔) มอบหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง	
๖.	การแจ้งย้ายที่อยู่ของคนที่ย้ายออกจากบ้านเป็นเวลานานและไม่รู้ว่าอยู่ที่ใด ๑. ผู้มีหน้าที่แจ้ง เจ้าบ้านหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าบ้าน ๒. ระยะเวลาการแจ้ง ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ออกจากบ้านไปครบ ๑๔๐ วัน ๓. สำนักทะเบียนที่แจ้ง สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ออกไปจากบ้านมีชื่อในทะเบียนบ้าน ๔. หลักฐานประกอบการแจ้ง (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้ง (เจ้าบ้าน) (๒) บัตรประจำตัวของผู้ได้รับมอบหมายและหนังสือมอบหมายจากเจ้าบ้าน (กรณีมอบหมายให้แจ้งแทน) (๓) สำเนาทะเบียนบ้านที่คนออกไปจากบ้านมีชื่ออยู่ (๔) หลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลที่ออกไปจากบ้าน เช่น สำเนาบัตรประจำตัว เป็นต้น (ถ้ามี)	ระเบียบฯ ข้อ ๔๑

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๗.	๕. <u>นายทะเบียน</u> (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) สอบสวนผู้แจ้งให้ได้อธิบายความจริงว่าบุคคลที่จะแจ้งย้ายออกได้ออกจากบ้านไปอยู่ที่อื่นเกินกว่า ๑๘๐ วัน และไม่ทราบว่าจะไปอยู่ที่ใด (๓) ลงรายการในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ และจำหน่ายรายการคนที่ย้ายออกในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้าน โดยให้หมายเหตุว่า “ย้ายเข้าทะเบียนบ้านกลางลำดับที่...” (๔) เพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียน (๕) มอบหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง ๑. <u>ผู้มีหน้าที่แจ้ง</u> (๑) ผู้ขอย้ายซึ่งมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียน (๒) บิดาหรือมารดาหรือผู้ปกครอง (กรณีผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านกลางเป็นผู้เยาว์) (๓) ผู้ที่ได้รับมอบหมาย (กรณีผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านกลางมีเหตุจำเป็นไม่สามารถแจ้งการย้ายออกได้ด้วยตนเอง เนื่องจากเป็นคนที่พิการทางกายจนเดินไม่ได้ หรือเป็นผู้เจ็บป่วยทุพพลภาพ หรือ กรณีจำเป็นอื่น) ๒. <u>สำนักทะเบียนที่แจ้ง</u> สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ขอย้ายมีชื่อในทะเบียนบ้านกลาง ๓. <u>หลักฐานประกอบการแจ้ง</u> (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้งหรือ (๒) บัตรประจำตัวผู้ขอย้ายซึ่งมีชื่อในทะเบียนบ้านกลาง (๓) หลักฐานอื่นที่เกี่ยวกับตัวบุคคลผู้ขอย้าย (กรณีไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน) (๔) บัตรประจำตัวของผู้ได้รับมอบหมายและหนังสือมอบหมาย (กรณีมอบหมายให้แจ้งแทน) (๕) บัตรประจำตัวของเจ้าบ้านที่จะย้ายเข้า พร้อมหลักฐานการแสดงความยินยอมของเจ้าบ้านที่อนุญาตให้ย้ายเข้าอยู่ในบ้าน (๖) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่จะแจ้งย้ายเข้า ๔. <u>นายทะเบียน</u> (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) ตรวจสอบหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าผู้ขอแจ้งย้ายเป็นบุคคลเดียวกันกับผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านกลาง (๓) ลงรายการในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ (๔) จำหน่ายรายการผู้ขอย้ายในทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียน (๕) เพิ่มชื่อผู้ขอย้ายในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่ย้ายเข้า (กรณีบ้านที่ย้ายเข้าอยู่ในเขตสำนักทะเบียนเดียวกัน) (๖) มอบใบแจ้งการย้ายที่อยู่ให้ผู้แจ้ง (กรณีย้ายออกเพื่อไปเข้าบ้านที่อยู่เขตท้องที่สำนักทะเบียนอื่น) (๗) มอบหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง	ระเบียบฯ ข้อ ๘๕

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	กฎหมาย ระเบียบ
๘.	การแจ้งย้ายกลับที่เดิม (กรณีแจ้งย้ายออกไปแล้วยังไม่ได้ไปแจ้งย้ายเข้า และขอแจ้งย้ายเข้าบ้านหลังเดิม) ๑. <u>ผู้มีหน้าที่แจ้ง</u> เจ้าบ้านหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าบ้าน ๒. <u>สำนักทะเบียนที่แจ้ง</u> สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่ออกใบแจ้งการย้ายออก ๓. <u>หลักฐานประกอบการแจ้ง</u> (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้ง (เจ้าบ้านหลังเดิม) (๒) บัตรประจำตัวของผู้ที่ได้รับมอบหมายและหนังสือมอบหมายจากเจ้าบ้าน (กรณีมอบหมายให้แจ้งแทน) (๓) บัตรประจำตัวของผู้ย้ายที่อยู่ (ถ้ามี) (๔) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่ผู้ย้ายมีชื่อครั้งสุดท้ายก่อนย้ายออก (๕) ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ที่ได้มาจากการแจ้งย้ายออก ๔. <u>นายทะเบียน</u> (๑) เรียกใบแจ้งการย้ายที่อยู่คืน และตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) แก้ไขรายการในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ในช่อง “ไปอยู่ที่” โดยระบุคำว่า “กลับที่เดิม” (๓) เพิ่มชื่อผู้ขอย้ายในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (๔) มอบหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง	ระเบียบฯ ข้อ ๔๓
๙.	การแจ้งกรณีแจ้งการย้ายออกแล้วแต่ใบแจ้งการย้ายที่อยู่สูญหายหรือชำรุดก่อนแจ้งย้ายเข้า ๑. <u>ผู้มีหน้าที่แจ้ง</u> บุคคลที่ลงชื่อผู้แจ้งย้ายออกในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ฉบับที่สูญหาย ๒. <u>สำนักทะเบียนที่แจ้ง</u> สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่ออกใบแจ้งการย้ายออก ๓. <u>หลักฐานประกอบการแจ้ง</u> (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้งหรือ (๒) บัตรประจำตัวของผู้ที่ได้รับมอบหมายและหนังสือมอบหมาย (กรณีมอบหมายให้แจ้งแทน) (๓) บัตรประจำตัวของผู้ย้ายที่อยู่คนอื่น ๆ ที่มีชื่อเป็นผู้ย้ายออกในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ฉบับที่สูญหายหรือชำรุด กรณีผู้ย้ายออกมากกว่า ๑ ราย (ถ้ามี)	ระเบียบฯ ข้อ ๔๑

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	๔. <u>นายทะเบียน</u> (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้ง พร้อมทั้งตรวจสอบใบแจ้งการย้ายที่อยู่ตอนที่สำนักทะเบียนเก็บรักษาไว้และรายการในทะเบียนบ้านว่ายังไม่ได้แจ้งย้ายเข้าที่ใดจริงหรือไม่ (๒) กรณีสูญหายให้ผู้แจ้งแจ้งการสูญหายของใบแจ้งการย้ายที่อยู่ดังกล่าวต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นตามแบบ ท.ร.๑๕ แต่ถ้าเป็นกรณีขำรุดา ให้เรียกใบแจ้งการย้ายที่อยู่คืนจากผู้แจ้ง (๓) กรณีใบแจ้งการย้ายที่อยู่สูญหายไม่ได้ออกให้ผู้แจ้งด้วยระบบคอมพิวเตอร์นายทะเบียนจะต้องออกใบแทนใบแจ้งการย้ายที่อยู่ โดยในการลงรายการให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับการออกใบแจ้งการย้ายที่อยู่ใหม่ เว้นแต่วันเดือนปีที่ย้ายออกให้ระบุวันที่ย้ายออกตามความเป็นจริง (ตามรายการเดิม) และให้หมายเหตุว่า “ใบแทนใบแจ้งการย้ายที่อยู่” แต่ถ้าใบแจ้งการย้ายที่อยู่สูญหายออกให้ผู้แจ้งด้วยระบบคอมพิวเตอร์ให้นายทะเบียนออกใบแทนใบแจ้งย้ายที่อยู่โดยสำเนาจากใบแจ้งการย้ายที่อยู่ที่ยึดเก็บด้วยระบบคอมพิวเตอร์ แล้วลงชื่อนายทะเบียนกำกับไว้ (๔) มอบใบแทนใบแจ้งการย้ายที่อยู่และหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง	
๑๐.	การแจ้งย้ายที่อยู่บุคคลที่เข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ทหารกองประจำการมีชื่อในทะเบียนบ้าน ได้รับแจ้งจากหน่วยทหารขอแจ้งย้ายที่อยู่ของบุคคลที่เข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการให้นายทะเบียนแจ้งเจ้าบ้านมาดำเนินการแจ้งการย้ายออก โดยถือปฏิบัติเช่นเดียวกับการแจ้งย้ายออกตามปกติ กรณีเจ้าบ้านไม่มาดำเนินการตามที่นายทะเบียนแจ้งให้นายทะเบียนแจ้งหน่วยทหารเพื่อแจ้งทหารกองประจำการผู้นั้นดำเนินการแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทาง	ระเบียบฯ ข้อ ๘๖

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๑๑.	การดำเนินการกรณีแจ้งย้ายออกแล้ว แต่ตายก่อนแจ้งย้ายเข้า กรณีที่มีการแจ้งย้ายที่อยู่ออกจากทะเบียนบ้านแล้ว แต่ผู้ย้ายที่อยู่ถึงแก่ความตายก่อนที่จะนำหลักฐานไปแจ้งย้ายเข้า ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ดำเนินการดังนี้ (๑) ระงับการแจ้งย้ายเข้า (๒) สำนักทะเบียนแห่งท้องที่ที่ผู้ย้ายที่อยู่ถึงแก่ความตายรับแจ้งการตายและส่งมรณบัตร ตอนที่ ๒ ไปยังสำนักทะเบียนที่ออกใบแจ้งการย้ายที่อยู่ (๓) สำนักทะเบียนที่ออกใบแจ้งการย้ายที่อยู่หมายเหตุเพิ่มเติมในทะเบียนบ้านว่า “ถึงแก่ความตายก่อนแจ้งย้ายเข้าตามมรณบัตร...” (๔) กรณีผู้มีส่วนได้เสียนำมรณบัตร ตอนที่ ๑ มาแสดงเป็นหลักฐานก็ให้หมายเหตุเช่นเดียวกัน กรณีตายก่อนแจ้งย้ายเข้าข้างต้น หากมีชื่อผู้ย้ายที่อยู่คนอื่นๆ ที่ยังมีชีวิตอยู่รวมอยู่ด้วย ให้ดำเนินการดังนี้ (๑) ให้นำใบแจ้งการย้ายที่อยู่ไปดำเนินการแจ้งย้ายผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่ในทะเบียนบ้านที่จะย้ายเข้าโดยถือปฏิบัติเช่นเดียวกับการแจ้งย้ายเข้าปกติ (๒) สำหรับชื่อผู้ย้ายที่ถึงแก่ความตายไปแล้วให้ระงับการแจ้งย้ายเข้าโดยให้หมายเหตุในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ว่า “บุคคลลำดับที่... ถึงแก่ความตายตามมรณบัตร...” (๓) แจ้งสำนักทะเบียนต้นทางให้หมายเหตุเพิ่มเติมในทะเบียนบ้านเฉพาะผู้ย้ายที่อยู่ถึงแก่ความตายว่า “ถึงแก่ความตายก่อนแจ้งย้ายเข้าตามมรณบัตร...”	ระเบียบฯ ข้อ ๘๘

การเพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน

การเพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้านสามารถใช้ได้ทั้งกรณีของคนสัญชาติไทยและคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรไทยหรือนอกราชอาณาจักร มีหลายกรณี ได้แก่

คนสัญชาติไทยขอเพิ่มชื่อ

กรณีตกรสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎรเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยจะต้องเป็นผู้ที่เกิดก่อนวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๙

กรณีขอเพิ่มชื่อโดยใช้สูติบัตร ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ หรือทะเบียนบ้านแบบเดิม

กรณีคนสัญชาติไทยที่เดินทางกลับจากต่างประเทศหรือเกิดในต่างประเทศ

กรณีคนสัญชาติไทยที่เกิดในต่างประเทศโดยมีหลักฐานการเกิด

กรณีคนสัญชาติไทยที่เดินทางกลับจากต่างประเทศโดยใช้หนังสือเดินทาง

กรณีคนสัญชาติไทยที่เกิดในต่างประเทศขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านโดยมีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจเดินทางกลับประเทศไทย

กรณีบุคคลอ้างว่าเป็นคนที่มีสัญชาติไทยขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านโดยไม่มีหลักฐานเอกสารมาแสดง

กรณีเพิ่มชื่อเด็กก่อนอายุ ๗ ปีในการอุปการะเลี้ยงดูของบุคคลหรือหน่วยงานเอกชนที่อยู่นอก

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

กรณีบุคคลที่ได้มาลงรายการ “ตายหรือจำหน่าย” ในทะเบียนบ้านไว้แล้ว

กรณีคนที่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติขอเพิ่มชื่อ

คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยขอเพิ่มชื่อ

กรณีคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวและเคยมีชื่อในทะเบียนบ้าน

กรณีคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยได้รับการผ่อนผันให้พักอยู่อาศัยในราชอาณาจักร

กรณีคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรไทย

กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑. พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

๒. กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑

๓. กฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๑

๔. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กซึ่งถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน หรือเด็กที่ไม่ปรากฏบุพการีหรือบุพการีทอดทิ้ง พ.ศ. ๒๕๕๑

๕. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริง การอุทธรณ์ และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๑

การเพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๑	คนสัญชาติไทยขอเพิ่มชื่อ กรณีตรวจสอบตรวจสอบทะเบียนราษฎรเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยจะต้องเป็นผู้ที่เกิดก่อนวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๔ ๑. <u>สถานที่ยื่นคำร้อง</u> สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่บุคคลนั้นมีภูมิลำเนาอยู่ ๒. <u>ผู้ยื่นคำร้อง</u> ได้แก่ เจ้าบ้าน หรือผู้ที่ขอเพิ่มชื่อ ๓. <u>หลักฐานประกอบการยื่นคำร้อง</u> (๑) สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ของบ้านที่จะขอเพิ่มชื่อ (๒) บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ร้อง (ถ้ามี) (๓) หลักฐานทะเบียนที่มีรายการบุคคลของผู้ขอเพิ่มชื่อ (ถ้ามี) เช่น บัญชีสำมะโนครัว ทะเบียนสมรส เป็นต้น (๔) เอกสารที่ราชการออกให้ (ถ้ามี) เช่น หลักฐานการศึกษา หลักฐานทางทหาร (๕) พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งสามารถรับรองและยืนยันตัวบุคคลได้ ๔. <u>นายทะเบียน</u> (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่ผู้ร้องนำมาแสดง (๒) ตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎรเพื่อตรวจสอบว่าผู้ร้องมีชื่อในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๓) สอบสวนผู้ร้อง เจ้าบ้าน และบุคคลที่น่าเชื่อถือให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและรายการบุคคลของผู้ขอเพิ่มชื่อ และความยินยอมให้เพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนบ้าน (กรณีสอบสวนเจ้าบ้าน) (๔) รวบรวมหลักฐานพร้อมความเห็นเสนอนายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขตพิจารณา (๕) กรณีนายอำเภออนุญาตตามคำร้อง ให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) กำหนดให้เลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๕ โดยหมายเหตุในทะเบียนบ้านตรงช่องย้ายเข้ามาจาก ว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ (๖) มอบสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านพร้อมหลักฐานให้แก่ผู้ร้อง พร้อมแนะนำให้ยื่นคำขอมิบัตรประจำตัวประชาชน	ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ (รวมแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๑) ข้อ ๙๓

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๒	(๗) กรณีนายอำเภอไม่อนุญาตตามคำร้อง ให้สอบถามผู้ร้องว่า ประสงค์จะให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติให้เป็นหลักฐานก่อนหรือไม่ ถ้าประสงค์ ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติ (ท.ร.๓๔ ก) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๐ แต่ถ้าไม่ประสงค์ให้แจ้งคำสั่งดังกล่าว เป็นหนังสือให้ผู้ร้องทราบภายใน ๓ วันนับแต่วันที่มีคำสั่ง เพื่อให้ได้แจ้งหรืออุทธรณ์คำสั่งภายใน ๑๕ วัน กรณีขอเพิ่มชื่อโดยใช้สูติบัตร ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ หรือทะเบียนบ้านแบบเดิมที่ไม่มีเลขประจำตัวประชาชน ๑. <u>สถานที่ยื่นคำร้อง</u> (๑) กรณีเพิ่มชื่อตามสูติบัตรแบบเดิม ให้ยื่นคำร้องที่สำนักทะเบียนที่ออกสูติบัตรฉบับนั้น (๒) กรณีเพิ่มชื่อตามใบแจ้งการย้ายที่อยู่แบบเดิม ให้ยื่นคำร้องที่สำนักทะเบียนที่ประสงค์จะขอเพิ่มชื่อ (๓) กรณีเพิ่มชื่อตามทะเบียนบ้านแบบเดิม ให้ยื่นคำร้องที่สำนักทะเบียนที่เคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครั้งสุดท้าย ๒. <u>ผู้ยื่นคำร้อง</u> ได้แก่ เจ้าบ้าน หรือผู้ที่ขอเพิ่มชื่อ ๓. <u>หลักฐานประกอบการยื่นคำร้อง</u> (๑) สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ของบ้านที่จะขอเพิ่มชื่อ (๒) บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ร้อง (ถ้ามี) (๓) หลักฐานทะเบียนราษฎรที่มีรายการบุคคลของผู้ขอเพิ่มชื่อ ได้แก่ สูติบัตรหรือใบแจ้งการย้ายที่อยู่ หรือทะเบียนบ้านแบบเดิม ตามแต่กรณี (๔) เอกสารที่ราชการออกให้ (ถ้ามี) เช่น หลักฐานการศึกษา หลักฐานทางทหาร (๕) พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งสามารถรับรองและยืนยันตัวบุคคลได้ ๔. <u>นายทะเบียน</u> (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่ผู้ร้องนำมาแสดง (๒) ตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎรเพื่อตรวจสอบว่าผู้ร้องมีชื่อในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๓) กรณีใช้หลักฐานใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ให้สอบถามไปยังสำนักทะเบียนที่ออกใบแจ้งการย้ายที่อยู่ดังกล่าวว่าบุคคลที่ขอเพิ่มชื่อเคยมีชื่อและรายการบุคคลอยู่ในเขตสำนักทะเบียนที่แจ้งย้ายออกจริงหรือไม่ (๔) สอบสวนผู้ร้องเจ้าบ้านและบุคคลที่น่าเชื่อถือให้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าบุคคลที่ขอเพิ่มชื่อเป็นคนเดียวกันกับบุคคลที่ปรากฏชื่อและรายการบุคคลตามเอกสารที่นำมาแสดง เมื่อนายทะเบียนอนุญาตตามคำร้องให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) กำหนดให้เลขประจำตัวประชาชนเป็น บุคคลประเภท ๕ โดยหมายเหตุในทะเบียนบ้านตรงช่องย้ายเข้ามาจาก ว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...”แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้	ระเบียบฯ ข้อ ๙๔

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๓	(๕) มอบสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านพร้อมหลักฐานของผู้ร้องคืนให้แก่ผู้ร้อง พร้อมแนะนำให้อื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชน (๖) กรณีผู้ร้องไม่มีภูมิลำเนาในเขตสำนักทะเบียนที่ขอเพิ่มชื่อหรือบ้านเลขที่ตามทะเบียนบ้านฉบับเดิมที่ใช้เป็นหลักฐานในการขอเพิ่มชื่อถูกจำหน่ายแล้วหรือเปลี่ยนผู้ครอบครองบ้านใหม่แล้วให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านกลาง และหากผู้ร้องมีความประสงค์จะย้ายไปอยู่ที่ใดให้ดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการแจ้งการย้ายที่อยู่ (๗) กรณีนายทะเบียนไม่อนุญาตตามคำร้อง ให้สอบถามผู้ร้องว่าประสงค์จะให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติให้เป็นหลักฐานก่อนหรือไม่ ถ้าประสงค์ ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติ (ท.ร.๓๘ ก) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๐ แต่ถ้าไม่ประสงค์ ให้แจ้งคำสั่งดังกล่าวเป็นหนังสือให้ผู้ร้องทราบภายใน ๓ วันนับแต่วันที่มิคำสั่ง เพื่อให้ได้แจ้งหรืออุทธรณ์คำสั่งภายใน ๑๕ วัน กรณีคนสัญชาติไทยที่เดินทางกลับจากต่างประเทศหรือเกิดในต่างประเทศเดินทางเข้ามาในประเทศไทย โดยไม่มีหลักฐานแสดงว่าเป็นคนสัญชาติไทย ๑. <u>สถานที่ยื่นคำร้อง</u> สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่บุคคลนั้นมีภูมิลำเนาอยู่ผู้ยื่นคำร้อง ได้แก่ เจ้าบ้าน หรือผู้ที่ขอเพิ่มชื่อ ๒. <u>หลักฐานประกอบการแจ้ง</u> (๑) สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ของบ้านที่จะขอเพิ่มชื่อ (๒) บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ร้อง (ถ้ามี) (๓) หลักฐานที่มีรายการบุคคลของผู้ขอเพิ่มชื่อ (ถ้ามี) เช่น หนังสือเดินทางหลักฐานการเกิด เป็นต้น (๔) พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งสามารถรับรองและยืนยันตัวบุคคลได้ ๓. <u>นายทะเบียน</u> (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่ผู้ร้องนำมาแสดง (๒) ตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎรเพื่อตรวจสอบว่าผู้ร้องมีชื่อในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๓) ทำเรื่องส่งตัวผู้ร้องให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองแห่งท้องที่ที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยเพื่อขอพิสูจน์สัญชาติ (๔) หากได้รับหนังสือตอบจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองว่าผู้ร้องเป็นคนสัญชาติไทยให้สอบสวนผู้ร้อง เจ้าบ้าน และบุคคลที่น่าเชื่อถือให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและรายการบุคคลของผู้ขอเพิ่มชื่อและความยินยอมให้เพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนบ้าน (กรณีสอบสวนเจ้าบ้าน)	ระเบียบฯ ข้อ ๔๕

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๔	(๕) กรณีนายทะเบียนอนุญาตตามคำร้อง ให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) กำหนดให้เลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๕ โดยหมายเหตุในทะเบียนบ้านตรงช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...” แล้ว ให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ (๖) มอบสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านพร้อมหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้แก่ผู้ร้อง พร้อมแนะนำให้ยื่นคำขอมิบัตรประจำตัวประชาชนสำหรับบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปี (๗) กรณีนายทะเบียนไม่อนุญาตตามคำร้อง ให้สอบถามผู้ร้องว่าประสงค์จะให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติให้เป็นหลักฐานก่อนหรือไม่ ถ้าประสงค์ ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติ (ท.ร.๓๘ ก) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๐ แต่ถ้าไม่ประสงค์ ให้แจ้งคำสั่งดังกล่าวเป็นหนังสือให้ผู้ร้องทราบภายใน ๓ วันนับแต่วันที่มิคำสั่ง เพื่อให้ได้แจ้งหรืออุทธรณ์คำสั่งภายใน ๑๕ วัน กรณีคนสัญชาติไทยที่เกิดในต่างประเทศโดยมีหลักฐานการเกิด ๑. <u>สถานที่ยื่นคำร้อง</u> สำนักงานทะเบียนอำเภอหรือสำนักงานทะเบียนท้องถิ่นที่บุคคลนั้นมีภูมิลำเนาอยู่ ๒. <u>ผู้ยื่นคำร้อง</u> ได้แก่ ผู้ที่ขอเพิ่มชื่อแต่ถ้าผู้ขอเพิ่มชื่อเป็นผู้เยาว์ให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองตามกฎหมายเป็นผู้ยื่นคำร้อง ๓. <u>หลักฐานประกอบการแจ้ง</u> (๑) สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ของบ้านที่จะขอเพิ่มชื่อ (๒) บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ร้อง (ถ้ามี) (๓) หลักฐานการเกิดของผู้ขอเพิ่มชื่อ ได้แก่ หลักฐานการจดทะเบียนคนเกิด (สูติบัตร) ที่ออกให้โดยสถานทูตไทยหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศ หรือหลักฐานการเกิดที่ออกโดยหน่วยงานของประเทศที่บุคคลนั้นเกิด ซึ่งได้แปลและรับรองคำแปลว่าถูกต้องโดยกระทรวงการต่างประเทศ ถ้าหลักฐานการเกิดไม่ปรากฏรายการสัญชาติของบิดา มารดา จะต้องเพิ่มหลักฐานทะเบียนของบิดา มารดาที่ปรากฏรายการสัญชาติไทยเพื่อยืนยันการได้สัญชาติไทยของผู้ขอเพิ่มชื่อ (๔) หนังสือเดินทาง (พาสปอร์ต) ของผู้ขอเพิ่มชื่อ (๕) พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งสามารถรับรองและยืนยันตัวบุคคลได้ ๔. <u>นายทะเบียน</u> (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่ผู้ร้องนำมาแสดง (๒) ตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎรเพื่อตรวจสอบว่าผู้ร้องมีชื่อในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๓) สอบสวนผู้ร้อง เจ้าบ้าน และบุคคลที่น่าเชื่อถือให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและรายการบุคคลของผู้ขอเพิ่มชื่อและความยินยอมให้เพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนบ้าน (กรณีสอบสวนเจ้าบ้าน)	ระเบียบฯ ข้อ ๔๖

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๕	(๔) เมื่อนายทะเบียนอนุญาตตามคำร้องให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) กำหนดให้เลขประจำตัวประชาชน เป็นบุคคลประเภท ๕ โดยหมายเหตุในทะเบียนบ้านตรงช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ (๕) บันทึกการอนุญาตและเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักไว้ด้านหลังสมุดบัตรหรือหลักฐานรับรองการเกิด (๖) มอบสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านพร้อมหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้แก่ผู้ร้องพร้อมแนะนำให้ยื่นคำขอมิบัตรประจำตัวประชาชน กรณีผู้ได้รับเพิ่มชื่อมีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปี กรณีคนสัญชาติไทยที่เดินทางกลับจากต่างประเทศ โดยใช้หนังสือเดินทางของต่างประเทศหรือหนังสือสำคัญประจำตัว (Certificate of Identity) ออกให้โดยสถานทูตหรือสถานกงสุลไทย และมีหลักฐานเอกสารราชการที่ระบุว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทย ขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน ๑. <u>สถานที่ยื่นคำร้อง</u> สำนักงานทะเบียนอำเภอหรือสำนักงานทะเบียนท้องถิ่นที่บุคคลนั้นมีภูมิลำเนาอยู่ ๒. <u>ผู้ยื่นคำร้อง</u> ได้แก่ เจ้าบ้าน หรือผู้ที่ขอเพิ่มชื่อ ๓. <u>หลักฐานประกอบการแจ้ง</u> (๑) สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ของบ้านที่จะขอเพิ่มชื่อ (๒) บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ร้อง (ถ้ามี) (๓) หลักฐานที่มีรายการบุคคลของผู้ขอเพิ่มชื่อ ได้แก่ หนังสือเดินทางของต่างประเทศหรือหนังสือสำคัญประจำตัว (Certificate of Identity) ออกให้โดยสถานทูตหรือสถานกงสุลไทย และหลักฐานเอกสารราชการที่ระบุว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทย (ถ้ามี) เช่น หลักฐานการศึกษา หลักฐานทหาร (๔) พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งสามารถรับรองและยืนยันตัวบุคคลได้ ๔. <u>นายทะเบียน</u> (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่ผู้ร้องนำมาแสดง (๒) ตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎรเพื่อตรวจสอบว่าผู้ร้องมีชื่อในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๓) กรณีผู้ขอเพิ่มชื่อมีเอกสารราชการที่ระบุว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทย ให้ทำเรื่องขอตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารที่ผู้ขอเพิ่มชื่อนำมาแสดงไปยังส่วนราชการที่ออกเอกสารดังกล่าวถ้าได้รับแจ้งตอบว่าเป็นเอกสารที่ถูกต้องให้สอบสวนเจ้าบ้าน ผู้แจ้ง และบุคคลที่น่าเชื่อถือให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติของบุคคลที่ขอเพิ่มชื่อในประเด็นเรื่องชื่อตัว ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิด สถานที่เกิด ภูมิลำเนาที่อยู่อาศัยในประเทศไทยก่อนไปต่างประเทศการใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง รายการของบิดาและมารดา	ระเบียบ ฯ ข้อ ๔๖/๑

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๖	(๕) กรณีนายทะเบียนอนุญาตตามคำร้อง ให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) กำหนดให้เลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๕ โดยหมายเหตุในทะเบียนบ้านตรงช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ (๖) มอบสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านพร้อมหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้แก่ผู้ร้องพร้อมแนะนำให้ยื่นคำขอมิบัตรประจำตัวประชาชน กรณีผู้ได้รับเพิ่มชื่อมีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปี (๗) กรณีผู้ขอเพิ่มชื่อไม่มีเอกสารราชการที่ระบุว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทย หรือกรณีได้รับแจ้งจากส่วนราชการที่ออกเอกสารว่าเอกสารดังกล่าวไม่ถูกต้องหรือไม่สามารถตรวจสอบได้ให้นายทะเบียนทำหนังสือส่งตัวผู้ขอเพิ่มชื่อให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อขอพิสูจน์สัญชาติและดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๔๕ กรณีคนสัญชาติไทยที่เกิดในต่างประเทศขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน โดยมีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจเดินทางกลับประเทศไทย ๑. <u>สถานที่ยื่นคำร้อง</u> สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่บิดา มารดา ญาติ พี่น้อง หรือผู้ปกครองของผู้ขอเพิ่มชื่อ มีภูมิลำเนาอยู่ ๒. <u>ผู้ยื่นคำร้อง</u> ได้แก่ ผู้รับมอบอำนาจจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง โดยชอบด้วยกฎหมาย ของผู้ที่ประสงค์ขอเพิ่มชื่อในทะเบียนราษฎร (กรณีผู้ขอเพิ่มชื่อยังไม่บรรลุนิติภาวะ หรือผู้รับมอบอำนาจจากผู้ที่มีประสงค์ขอเพิ่มชื่อในทะเบียนราษฎร (กรณีผู้ขอเป็นบุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้ว) หมายเหตุ : ผู้รับมอบอำนาจต้องเป็นญาติพี่น้องหรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ที่มีความประสงค์ขอเพิ่มชื่อ ๓. <u>หลักฐานประกอบการแจ้ง</u> (๑) สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ของผู้รับมอบอำนาจ (๒) บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ร้อง (ถ้ามี) (๓) สูติบัตรที่ออกให้โดยสถานทูตหรือสถานกงสุลไทย หรือเอกสารรับรองการเกิดที่ออกให้โดยหน่วยงานของรัฐบาลต่างประเทศซึ่งแปลเป็นภาษาไทยและผ่านการรับรองคำแปลโดยกระทรวงการต่างประเทศไทย (๔) หนังสือมอบอำนาจของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือผู้ที่ประสงค์ขอมิรายการบุคคลในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว แล้วแต่กรณี ซึ่งควรดำเนินการผ่านสถานทูตหรือสถานกงสุลไทย (๕) เอกสารที่ราชการออกให้ (ถ้ามี) เช่น หลักฐานการศึกษา หลักฐานทางทหาร (๖) พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งสามารถรับรองและยืนยันตัวบุคคลได้	ระเบียบฯ ข้อ ๔๖/๒

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๗	๔. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่ผู้ร้องนำมาแสดง รวมถึงคุณสมบัติพร้อมที่อยู่ตามทะเบียนของผู้รับมอบอำนาจว่าเป็นบุคคลที่มีภูมิลำเนาในเขตสำนักทะเบียนที่ยื่นคำร้องหรือไม่ (๒) ตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎรเพื่อตรวจสอบว่าผู้ร้องมีชื่อในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๓) สอบสวนผู้ร้อง เจ้าบ้าน และบุคคลที่น่าเชื่อถือให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและรายการบุคคลของผู้ขอเพิ่มชื่อและความยินยอมให้เพิ่มชื่อรวมทั้งความจำเป็นที่ไม่อาจเดินทางกลับประเทศไทย (๔.) เมื่อนายทะเบียนพิจารณาอนุญาต ให้บันทึกการอนุญาตไว้ด้านหลังของสูติบัตรหรือเอกสารรับรองการเกิดแล้วแต่กรณีและกำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้เป็นบุคคลประเภท ๕ (๕) เพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้านชั่วคราว (ท.ร.๑๔) สำหรับบุคคลเดินทางไปต่างประเทศของสำนักทะเบียน พร้อมทั้งหมายเหตุในช่องย้ายเข้ามาจาก ว่า “คำร้องที่...ลงวันที่....” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ กรณีบุคคลอ้างว่าเป็นคนมีสัญชาติไทยขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านโดยไม่มีหลักฐานเอกสารมาแสดง ๑. สถานที่ยื่นคำร้อง สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่บุคคลนั้นมีภูมิลำเนาอยู่ ๒. ผู้ยื่นคำร้อง ได้แก่ เจ้าบ้าน หรือผู้ที่ขอเพิ่มชื่อ ๓. หลักฐานประกอบการแจ้ง (๑) สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ของบ้านที่จะขอเพิ่มชื่อ (๒) บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ร้อง (ถ้ามี) (๓) เอกสารที่ราชการออกให้ (ถ้ามี) เช่น หลักฐานการศึกษา หลักฐานทางทหาร (๔) พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งสามารถรับรองและยืนยันตัวบุคคลได้ ๔. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่ผู้ร้องนำมาแสดง (๒) ตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎรเพื่อตรวจสอบว่าผู้ร้องมีชื่อในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๓) สอบสวนผู้ร้อง เจ้าบ้าน และบุคคลที่น่าเชื่อถือให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและรายการบุคคลของผู้ขอเพิ่มชื่อและความยินยอมให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (กรณีสอบสวนเจ้าบ้าน) (๔) รวบรวมหลักฐานพร้อมความเห็นเสนอนายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขตพิจารณา (กรณีผู้ขอเพิ่มชื่อมีอายุตั้งแต่ ๗ ปี)	ระเบียบ ฯ ข้อ ๔๗

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๘	(๕) กรณีนายอำเภอหรือนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นอนุญาตตามคำร้อง ให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) กำหนดให้เลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๕ โดยหมายเหตุ ในทะเบียนบ้านตรงช่องย้ายเข้ามาจาก ว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ (๖) มอบสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านพร้อมหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้แก่ผู้ร้องพร้อมแนะนำให้ยื่นคำขอมิบัตรประจำตัวประชาชนกรณีผู้ขอเพิ่มชื่อมีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปี (๗) กรณีไม่อนุญาตตามคำร้อง ให้สอบถามผู้ร้องว่าประสงค์จะให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติให้เป็นหลักฐานก่อนหรือไม่ ถ้าประสงค์ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติ (ท.ร.๓๔ ก) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๐ แต่ถ้าไม่ประสงค์ ให้แจ้งคำสั่งดังกล่าวเป็นหนังสือให้ผู้ร้องทราบภายใน ๓ วันนับแต่วันที่มิคำสั่ง เพื่อให้โต้แย้งหรืออุทธรณ์คำสั่งภายใน ๑๕ วัน กรณีขอเพิ่มชื่อเด็กอนาถาซึ่งอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของบุคคล หน่วยงานเอกชน ที่อยู่นอกประกาศกระทรวงมหาดไทยออกตามมาตรา ๑๔/๑ แห่ง พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร ๑. สถานที่ยื่นคำร้อง สำนักทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นที่บุคคลนั้นมีภูมิลำเนาอยู่ ๒. ผู้ยื่นคำร้อง ได้แก่ ผู้อุปการะ หรือหน่วยงานที่อุปการะ ๓. หลักฐานประกอบการแจ้ง (๑) สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ของบ้านที่จะขอเพิ่มชื่อ (๒) บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ร้อง (ถ้ามี) (๓) หลักฐานการรับตัวเด็กไว้ในอุปการะ (ถ้ามี) (๔) หลักฐานที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กที่ขอเพิ่มชื่อ (ถ้ามี) เช่น หลักฐานการศึกษา จดหมาย ภาพถ่าย เป็นต้น (๕) พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งสามารถรับรองและยืนยันตัวบุคคลได้ ๔. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่ผู้ร้องนำมาแสดง (๒) ตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎรเพื่อตรวจสอบว่าผู้ร้องมีชื่อในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๓) สอบสวนผู้ร้อง เจ้าบ้าน และบุคคลที่น่าเชื่อถือให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและรายการบุคคลของผู้ขอเพิ่มชื่อและความยินยอมให้เพิ่มชื่อ ในทะเบียนบ้าน (กรณีสอบสวนเจ้าบ้าน) (๔) รวบรวมหลักฐานพร้อมความเห็นเสนอนายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขตพิจารณา (๕) กรณีนายอำเภออนุญาตตามคำร้องให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) กำหนดให้เลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๕ โดยหมายเหตุ ในทะเบียนบ้านตรงช่องย้ายเข้ามาจาก ว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้	ระเบียบ ฯ ข้อ ๔๘

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๙	(๖) มอบสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านพร้อมหลักฐานให้แก่ผู้ร้องพร้อมแนะนำให้ยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชน กรณีผู้ได้รับการเพิ่มชื่อมีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปี (๗) กรณีนายอำเภอไม่อนุญาตตามคำร้อง ให้สอบถามผู้ร้องว่าประสงค์จะให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติให้เป็นหลักฐานก่อนหรือไม่ ถ้าประสงค์ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติ (ท.ร.๓๔ ก) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๐ แต่ถ้าไม่ประสงค์ ให้แจ้งคำสั่งดังกล่าวเป็นหนังสือให้ผู้ร้องทราบภายใน ๓ วันนับแต่วันที่มีคำสั่ง เพื่อให้ได้แจ้งหรืออุทธรณ์คำสั่งภายใน ๑๕ วัน กรณีบุคคลที่ได้มีการลงรายการ “ตายหรือจำหน่าย” ในทะเบียนบ้านฉบับที่มีเลขประจำตัวประชาชน เนื่องจากแจ้งตายผิดคนหรือสำคัญผิดในข้อเท็จจริงขอเพิ่มชื่อ ๑. <u>สถานที่ยื่นคำร้อง</u> สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่บุคคลนั้นเคยมีชื่อในทะเบียนบ้านก่อนถูกจำหน่าย ๒. <u>ผู้ยื่นคำร้อง</u> ได้แก่ เจ้าบ้าน หรือผู้ที่ขอเพิ่มชื่อ ๓. <u>หลักฐานประกอบการแจ้ง</u> (๑) สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ของบ้านที่จะขอเพิ่มชื่อ (๒) บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ร้อง (ถ้ามี) (๓) ทะเบียนบ้านที่มีบันทึกการตายหรือจำหน่ายของบุคคลที่ขอเพิ่มชื่อ (๔) มรณบัตร (กรณีบุคคลที่ถูกจำหน่ายตาย) หรือใบรับแจ้งการตาย (๕) เอกสารที่ราชการออกให้ (ถ้ามี) เช่น หลักฐานการศึกษา หลักฐานทางทหาร (๖) พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งสามารถรับรองและยืนยันตัวบุคคลได้ ๔. <u>นายทะเบียน</u> (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่ผู้ร้องนำมาแสดง (๒) ตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎรเพื่อตรวจสอบว่าผู้ร้องมีชื่อในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๓) สอบสวนผู้ร้อง เจ้าบ้าน และบุคคลที่น่าเชื่อถือให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและรายการบุคคลของผู้ขอเพิ่มชื่อและสาเหตุที่มีการแจ้งตาย หรือขอจำหน่ายรายการบุคคลของผู้ที่ขอเพิ่มชื่อเพื่อตรวจสอบว่าการแจ้งโดยทุจริตหรือไม่ (๔) รวบรวมหลักฐานพร้อมความเห็นเสนอนายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขตพิจารณา	ระเบียบ ฯ ข้อ ๙๙

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๑๐	(๕) เมื่อ นายอำเภอพิจารณาอนุมัติแล้ว ให้รายงานสำนักทะเบียนกลางเป็นการเฉพาะรายเพื่อแก้ไขฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรก่อน เมื่อได้รับแจ้งจากสำนักทะเบียนกลางจึงดำเนินการปรับปรุงสำเนาทะเบียนฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร. ๑๔) โดยหมายเหตุในช่องบันทึกแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการว่า “บุคคลลำดับที่.. ยกเลิกการตายหรือการจำหน่ายตาย .. ตามคำร้องที่... ลงวันที่..” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ (๖) กรณีการจำหน่ายตายผิดข้อเท็จจริงโดยใช้หลักฐานมรณบัตรให้นายทะเบียนดำเนินการยกเลิกมรณบัตรตามระเบียบกำหนดไว้ กรณีคนที่ ได้รับสัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ หรือโดยการแปลงสัญชาติของสัญชาติไทยตามสามี หรือชอกลับคืนสัญชาติไทย ๑. <u>สถานที่ยื่นคำร้อง</u> สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่บุคคลนั้นมีภูมิลำเนาอยู่ ๒. <u>ผู้ยื่นคำร้อง</u> ได้แก่ เจ้าบ้าน บิดา มารดา หรือผู้ที่ขอเพิ่มชื่อ ๓. <u>หลักฐานประกอบการแจ้ง</u> (๑) สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ของบ้านที่จะขอเพิ่มชื่อ (๒) บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ร้อง (ถ้ามี) (๓) เอกสารที่ราชการออกให้ซึ่งแสดงว่าเป็นผู้ได้สัญชาติไทย (ถ้ามี) เช่น หนังสือสำคัญการแปลงสัญชาติ ประกาศกระทรวงมหาดไทย สำเนาคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาล เป็นต้น (๔) หลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) เช่น บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยสำเนาทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว หลักฐานการศึกษา เป็นต้น (๕) พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งสามารถรับรองและยืนยันตัวบุคคลได้ ๔. <u>นายทะเบียน</u> กรณีผู้ร้องมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) และได้รับสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ให้ดำเนินการดังนี้ (๑) เรียกและตรวจสอบหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) สอบสวนเจ้าบ้านและบุคคลที่ขอเพิ่มชื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติและรายละเอียดเกี่ยวกับตัวผู้ขอเพิ่มชื่อและบิดา มารดา (๓) เมื่อนายทะเบียนอนุญาต ให้แก้ไขรายการสัญชาติและเลขประจำตัวประชาชนในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) โดยกำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้ใหม่เป็นบุคคลประเภท ๘ แต่ถ้าบุคคลดังกล่าวมีเลขประจำตัวประชาชนบุคคลประเภท ๘ อยู่แล้ว ให้แก้ไขเฉพาะรายการสัญชาติ (๔) มอบสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร. ๑๔) พร้อมด้วยหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้ร้องและแนะนำให้อื่นคำขอมิบัตรประจำตัวประชาชน กรณีผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปี	ระเบียบ ฯ ข้อ ๑๐๒
๑๐.๑	กรณีผู้ร้องมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) และได้รับสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ให้ดำเนินการดังนี้ (๑) เรียกและตรวจสอบหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) สอบสวนเจ้าบ้านและบุคคลที่ขอเพิ่มชื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติและรายละเอียดเกี่ยวกับตัวผู้ขอเพิ่มชื่อและบิดา มารดา (๓) เมื่อนายทะเบียนอนุญาต ให้แก้ไขรายการสัญชาติและเลขประจำตัวประชาชนในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) โดยกำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้ใหม่เป็นบุคคลประเภท ๘ แต่ถ้าบุคคลดังกล่าวมีเลขประจำตัวประชาชนบุคคลประเภท ๘ อยู่แล้ว ให้แก้ไขเฉพาะรายการสัญชาติ (๔) มอบสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร. ๑๔) พร้อมด้วยหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้ร้องและแนะนำให้อื่นคำขอมิบัตรประจำตัวประชาชน กรณีผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปี	

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๑๐.๒	กรณีผู้ร้องมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) และได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ หรือโดยการขอคืนหรือขอมิหรือขอถือสัญชาติไทยตามสามี ให้ดำเนินการดังนี้ (๑) เรียกและตรวจสอบหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) สอบสวนเจ้าบ้านและบุคคลที่ขอเพิ่มชื่อให้ได้อ้างอิงจริงเกี่ยวกับประวัติและรายละเอียดเกี่ยวกับตัวผู้ขอเพิ่มชื่อและบิดา มารดา (๓) เมื่อนายทะเบียนอนุญาต ให้จำหน่ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๓) หรือทะเบียนบ้านกลาง (ท.ร. ๑๓) แล้วแต่กรณีโดยประทับ คำว่า “จำหน่าย” หน้ารายการบุคคลและบันทึกในช่องย้ายออกว่า “คำร้องที่.. ลงวันที่..” พร้อมลงลายมือชื่อกำกับไว้ (๔) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๘ ให้แก่บุคคลที่ได้รับอนุญาต (๕) ดำเนินการเพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) หรือทะเบียนบ้านกลาง (ท.ร. ๑๔) โดยหมายเหตุในช่องย้ายเข้ามาจาก ว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...” พร้อมลงลายมือชื่อกำกับไว้ (๖) มอบสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร. ๑๔) พร้อมด้วยหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้แก่ผู้ร้อง และแนะนำให้ยื่นคำขอมิบัตรประจำตัวประชาชน กรณีผู้ร้องอายุตั้งแต่ ๑๕ ปี	
๑๑	คนที่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดโดยบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยสัญชาติซึ่งไม่อาจพิจารณาสั่งการเป็นอย่างอื่นขอเพิ่มชื่อ ๑. สถานที่ยื่นคำร้อง สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่บุคคลนั้นมีภูมิลำเนาอยู่ ๒. ผู้ยื่นคำร้อง ได้แก่ เจ้าบ้าน บิดา มารดา หรือผู้ที่ขอเพิ่มชื่อ ๓. หลักฐานประกอบการแจ้ง (๑) สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ของบ้านที่จะขอเพิ่มชื่อ (๒) บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ร้อง (ถ้ามี) (๓) หลักฐานทะเบียนที่มีรายการบุคคลของผู้ขอเพิ่มชื่อ (ถ้ามี) เช่น บัญชีสำมะโนครัว ทะเบียนสมรส เป็นต้น (๔) เอกสารทะเบียนราษฎร (ถ้ามี) เช่นทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๓) ทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘/๑ หรือ ท.ร. ๓๘ ข) (๕) เอกสารที่ราชการออกให้ (ถ้ามี) เช่น หลักฐานการศึกษา หลักฐานทางทหาร ใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวของบิดาและมารดา (กรณีผู้ขอเพิ่มชื่อมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว) (๖) พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งสามารถรับรองและยืนยันตัวบุคคลได้	

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๑๒	๔. นายทะเบียน (๑) เรียกและตรวจสอบหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) สอบสวนเจ้าบ้าน บิดา มารดา (ถ้ามี) ผู้ขอเพิ่มชื่อ และบุคคลที่น่าเชื่อถือให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของผู้ขอเพิ่มชื่อ และบิดา มารดา โดยเฉพาะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานที่เกิด และสัญชาติ (๓) เมื่อนายทะเบียนอนุญาต ให้กำหนดเลขประจำตัวประชาชน เป็นบุคคลประเภท ๕ ให้แก่ผู้ได้รับอนุญาตให้เพิ่มชื่อ (๔) ดำเนินการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร. ๑๔) โดยหมายเหตุในช่องย้ายเข้ามาจาก ว่า “คำร้องที่.. ลงวันที่..” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อกำกับไว้ (๕) มอบสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร. ๑๔) พร้อมด้วยหลักฐาน ประกอบการแจ้งคืนให้แก่ผู้ร้อง และแนะนำให้ยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชน กรณีที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปี คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยขอเพิ่มชื่อ กรณีคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวและเคยมีชื่อในทะเบียนบ้านขอเพิ่มชื่อ ๑. สถานที่ยื่นคำร้อง สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่บุคคลนั้นมีภูมิลำเนาอยู่ ๒. ผู้ยื่นคำร้อง ได้แก่ เจ้าบ้าน หรือผู้ที่ขอเพิ่มชื่อ ๓. หลักฐานประกอบการยื่นคำร้อง (๑) สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ของบ้านที่จะขอเพิ่มชื่อ (๒) บัตรประจำตัวของเจ้าบ้าน (ถ้ามี) (๓) ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวของผู้ขอเพิ่มชื่อ หรือหนังสือรับรองที่หน่วยงานของรัฐออกให้เพื่อรับรองการได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ (๔) สำเนาทะเบียนบ้านที่คนต่างด้าวผู้นั้นเคยมีชื่อปรากฏอยู่ (ถ้ามี) (๕) สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) หรือสำเนาทะเบียนประวัติ (ถ้ามี) (๖) พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือ ๔. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่ผู้ร้องนำมาแสดง (๒) ตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎรเพื่อตรวจสอบว่าผู้ร้องมีชื่อในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๓) สอบสวนผู้ร้องและเจ้าบ้าน ให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและรายการบุคคลของผู้ขอเพิ่มชื่อ และความยินยอมให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (กรณีสอบสวนเจ้าบ้าน) (๔) รวบรวมหลักฐานและความเห็นเสนอนายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขตพิจารณา	ระเบียบฯ ข้อ ๑๐๐

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๑๓	(๕) เมื่อนายอำเภออนุญาตตามคำร้อง ให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ตามรายการที่ปรากฏในใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว กำหนดให้เลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๘ โดยหมายเหตุในทะเบียนบ้านตรงช่องย้ายเข้ามาจาก ว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ (๖) มอบสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านพร้อมหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้แก่ผู้ร้องพร้อมแนะนำให้ยื่นคำขอมิบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยกรณีผู้ที่มีอายุตั้งแต่ (๕ ปี) กรณีคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย เป็นการถาวรขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ๑. สถานที่ยื่นคำร้อง สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่บุคคลนั้นมีภูมิลำเนาอยู่ ๒. ผู้ยื่นคำร้อง ได้แก่ เจ้าบ้าน บิดา มารดา หรือผู้ที่ขอเพิ่มชื่อ ๓. หลักฐานประกอบการยื่นคำร้อง (๑) สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ของบ้านที่จะขอเพิ่มชื่อ (๒) บัตรประจำตัวของเจ้าบ้าน (ถ้ามี) (๓) ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวของผู้ขอเพิ่มชื่อ หรือหนังสือรับรองที่หน่วยงานของรัฐออกให้เพื่อรับรองการได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ (๔) สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๓) หรือสำเนาทะเบียนประวัติ หรือบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (ถ้ามี) (๕) พยานบุคคล ได้แก่ เจ้าบ้าน ๔. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่ผู้ร้องนำมาแสดง (๒) ตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎรเพื่อตรวจสอบว่าผู้ร้องมีชื่อในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๓) สอบสวนผู้ร้องและเจ้าบ้านให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและรายการบุคคลของผู้ขอเพิ่มชื่อ และความยินยอมให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (กรณีสอบสวนเจ้าบ้าน) (๔) เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นอนุญาตตามคำร้องให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ตามรายการที่ปรากฏในใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว กำหนดให้เลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๘ โดยหมายเหตุในทะเบียนบ้านตรงช่องย้ายเข้ามาจาก ว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ (๕) มอบสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร. ๑๔) พร้อมหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้แก่ผู้ร้อง และแนะนำให้ยื่นคำขอมิบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย กรณีบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ ๕ ปี	ระเบียบ ฯ ข้อ ๑๐๑

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๑๔	กรณีคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยได้รับการผ่อนผันให้อยู่อาศัยในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ รวมทั้งบุตรของบุคคลดังกล่าวที่เกิดในราชอาณาจักร และไม่ได้สัญชาติไทย มีความประสงค์ขอเพิ่มชื่อ ๑. <u>สถานที่ยื่นคำร้อง</u> สำนักงานทะเบียนอำเภอหรือสำนักงานทะเบียนท้องถิ่นที่บุคคลนั้นมีภูมิลำเนาอยู่ ๒. <u>ผู้ยื่นคำร้อง</u> ได้แก่ เจ้าบ้าน บิดา มารดา หรือผู้ที่ขอเพิ่มชื่อ ๓. <u>หลักฐานประกอบการยื่นคำร้อง</u> (๑) สำเนาทะเบียนบ้านของบ้านที่จะขอเพิ่มชื่อ (๒) บัตรประจำตัวของเจ้าบ้าน (ถ้ามี) (๓) หลักฐานทะเบียนบ้าน หรือทะเบียนประวัติ และบัตรประจำตัวของบิดา มารดา และของผู้ขอเพิ่มชื่อ (ถ้ามี) (๔) หลักฐานอื่นที่ทางราชการออกให้ (ถ้ามี) เช่น ใบอนุญาตทำงาน หลักฐานการศึกษา (๕) พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งสามารถรับรองและยืนยันตัวบุคคลได้ ๔. <u>นายทะเบียน</u> (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่ผู้ร้องนำมาแสดง (๒) ตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎรเพื่อตรวจสอบว่าผู้ร้องมีชื่อในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๓) สอบสวนผู้ร้องและพยานบุคคล ให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและรายการบุคคลของผู้ขอเพิ่มชื่อ สถานที่เกิด สถานะการอาศัยอยู่ในประเทศไทยของผู้ขอเพิ่มชื่อและความยินยอมให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (กรณีสอบสวนเจ้าบ้าน) (๔) ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขอเพิ่มชื่อว่าเป็นบุคคลที่ได้รับผ่อนผันให้อยู่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษหรือไม่ เป็นกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาไม่สามารถส่งกลับประเทศต้นทางหรือเป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับผ่อนผันให้อยู่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรได้ไม่น้อยกว่า ๕ ปี หรือไม่ (ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่รัฐบาลมีนโยบายให้สถานะตามกฎหมาย) (๕) รวบรวมหลักฐานพร้อมความเห็นเสนอนายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขตพิจารณา (๖) เมื่อนายอำเภออนุญาตตามคำร้องให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) ตามรายการที่ปรากฏในทะเบียนประวัติหรือแบบสำรวจ (ถ้ามี) กำหนดให้เลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๖ โดยหมายเหตุในทะเบียนบ้านตรงช่องย้ายเข้ามาจาก ว่า “คำร้องที่... ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ (๗) มอบสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านพร้อมหลักฐานให้แก่ผู้ร้องพร้อมแนะนำให้ยื่นคำขอมิบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย กรณีผู้มีอายุตั้งแต่ ๕ ปี (๘) กรณีนายอำเภอแจ้งผลการพิจารณาว่าผู้ขอเพิ่มชื่อเป็นบุคคลที่ไม่มีคุณสมบัติตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศให้จัดทำทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๓)ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นจัดทำทะเบียนประวัติสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (ท.ร. ๓๔ ก) ให้แก่บุคคลนั้น โดยกำหนดเลขประจำตัวเป็นบุคคลประเภท ๐	ระเบียบ ฯ ข้อ ๑๐๕

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๑๕	กรณีคนต่างด้าวที่มีหนังสือเดินทางเข้ามาในประเทศไทยซึ่งระยะเวลาการอนุญาตให้อาศัยอยู่ในประเทศไทยยังไม่สิ้นสุด มีความประสงค์ขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๓) ๑. สถานที่ยื่นคำร้อง สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่บุคคลนั้นมีภูมิลำเนาอยู่ ๒. ผู้ยื่นคำร้อง ได้แก่ เจ้าบ้าน หรือผู้ที่ขอเพิ่มชื่อ ๓. หลักฐานประกอบการยื่นคำร้อง (๑) สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ของบ้านที่จะขอเพิ่มชื่อ (๒) บัตรประจำตัวของเจ้าบ้าน (ถ้ามี) (๓) หนังสือเดินทางของผู้ขอเพิ่มชื่อพร้อมสำเนาซึ่งแปลเป็นภาษาไทยโดยสถาบันที่น่าเชื่อถือ (๔) พยานบุคคล ได้แก่ เจ้าบ้าน ๔. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่ผู้ร้องนำมาแสดง (๒) ตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎรเพื่อตรวจสอบว่าผู้ร้องมีชื่อในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๓) สอบสวนผู้ร้องและเจ้าบ้าน ให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและรายการบุคคลของผู้ขอเพิ่มชื่อรวมทั้งเหตุผลความจำเป็นที่ขอเพิ่มชื่อ และความยินยอมให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (๔) เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นอนุญาตตามคำร้อง ให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) ตามรายการที่ปรากฏในหนังสือเดินทาง กำหนดให้เลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๖ โดยหมายเหตุในทะเบียนบ้านตรงช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ (๕) มอบสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านพร้อมหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้แก่ผู้ร้อง	ระเบียบ ฯ ข้อ ๑๐๖

การมีชื่อในทะเบียนบ้านโดยการเปลี่ยนแปลงสถานะตามกฎหมาย

ตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒๓ บรรดาบุคคลที่เคยมีสัญชาติไทยเพราะเกิดในราชอาณาจักรไทยแต่ถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ข้อ ๑ และผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรไทยแต่ไม่ได้สัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ข้อ ๒ รวมถึงบุตรของบุคคลดังกล่าวที่เกิดในราชอาณาจักรไทยก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและไม่ได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ถ้าบุคคลผู้นั้นอาศัยอยู่จริงในราชอาณาจักรไทยติดต่อกันโดยมีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร และเป็นผู้มีความประพฤติดี หรือทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมหรือประเทศไทยให้ได้สัญชาติไทยตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่ผู้ซึ่งรัฐมนตรีมีคำสั่งอันมิผลให้เป็นผู้มีสัญชาติไทยแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้มีคุณสมบัติตามวรรคหนึ่งยื่นคำขอลงรายการสัญชาติในเอกสารการทะเบียนราษฎรต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรแห่งท้องที่ที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาในปัจจุบัน

ผู้มีสิทธิขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านสามารถแบ่งได้เป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ ๑ เป็นกลุ่มบุคคลที่เกิดในประเทศไทยก่อนวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๑๕ โดยมีพ่อและแม่เป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวหรือได้รับผ่อนผันให้อยู่ได้เป็นกรณีพิเศษหรือเข้ามาอยู่ในประเทศไทยโดยมิชอบด้วยกฎหมาย บุคคลกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะมีพ่อและแม่เป็นคนต่างด้าวที่เกิดนอกประเทศไทย และเป็นผู้ที่เคยมีสัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักดินแดนมาก่อนแต่ถูกถอนสัญชาติไทย

กลุ่มที่ ๒ เป็นกลุ่มบุคคลที่เกิดในประเทศไทยตั้งแต่วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๑๕ ถึงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ โดยมีพ่อและแม่เป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวหรือได้รับผ่อนผันให้อยู่ได้เป็นกรณีพิเศษ หรือเข้ามาอยู่ในประเทศไทยโดยมิชอบด้วยกฎหมาย บุคคลกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะมีพ่อและแม่เป็นคนต่างด้าวที่เกิดนอกประเทศไทย เช่นเดียวกับกลุ่มที่ ๑ แต่จะแตกต่างกันตรงที่ไม่เคยมีสัญชาติไทยก่อนเลยตั้งแต่เกิด

กลุ่มที่ ๓ เป็นบุตรของบุคคลกลุ่มที่ ๑ หรือกลุ่มที่ ๒ ที่เกิดในประเทศไทยก่อนวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ บุคคลกลุ่มนี้จะต้องมีพ่อแม่เป็นผู้ที่เกิดในประเทศไทยและไม่เคยได้สัญชาติไทยตั้งแต่เกิดเนื่องจากผลของมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

นอกจากนั้น บุคคลดังกล่าวจะต้องมีเอกสารการทะเบียนราษฎร มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่จริงในประเทศไทย และมีความประพฤติดีหรือทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมหรือประเทศไทยซึ่งเป็นคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	๑. ผู้ยื่นคำร้อง (๑) กรณีผู้ขอลงรายการสัญชาติไทยมีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ให้ยื่นคำขอด้วยตนเอง (๒) กรณีผู้ขอลงรายการสัญชาติไทยมีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ให้บิดามารดา หรือผู้ปกครองยื่นคำขอแทน ๒. สำนักทะเบียนที่ยื่นคำขอ สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นบุคคลนั้นมีภูมิลำเนาอยู่ตามทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติ ๓. หลักฐานที่ต้องใช้ประกอบการยื่นคำขอ (๑) สูติบัตร หรือหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๒๐/๑) หรือหนังสือรับรองสถานที่เกิดของผู้ขอลงรายการสัญชาติไทย (๒) ทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔ หรือ ท.ร.๑๓) หรือทะเบียนประวัติ ท.ร.๓๘/๑ ท.ร.๓๘ ก หรือ ท.ร. ๓๘ ข) (๓) หลักฐานแสดงว่าบิดาหรือมารดาเป็นผู้เกิดในประเทศไทย (กรณีผู้ขอลงรายการสัญชาติไทยเกิดระหว่างวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ ถึงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑) (๔) รูปถ่ายขนาด ๒ นิ้ว จำนวน ๑ รูป (๕) บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (ถ้ามี) (๖) ใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว (ถ้ามี) (๗) เอกสารที่หน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ออกให้เพื่อรับรองความประพฤติหรือการทำคุณประโยชน์ให้กับสังคม (ถ้ามี) (๘) หลักฐานเอกสารที่แสดงว่าผู้ขอมีความประพฤติดีหรือทำคุณประโยชน์ให้กับสังคม (ถ้ามี) เช่นหนังสือรับรองของส่วนราชการหรือหน่วยงานเอกชนที่น่าเชื่อถือ เป็นต้น (๙) พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งสามารถให้การรับรองและยืนยันตัวบุคคลได้	พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๓

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	๑. <u>นายทะเบียน</u> (๑) รับคำขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านพร้อมด้วยพยานหลักฐานของผู้ขอ (๒) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่ผู้ขอนำมาแสดง (๓) ตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎรเพื่อตรวจสอบว่าผู้ขอมีชื่อในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรหรือ ไม่เป็นบุคคลที่ถูกจำหน่ายรายการทะเบียนราษฎรหรือไม่ (๔) สอบสวนผู้ขอและพยานบุคคลให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของผู้ขอ สถานะการอาศัยอยู่ในประเทศไทย และความประพฤติของผู้ขอ รวมถึงผลงานการทำความคุณประโยชน์ให้กับสังคมของผู้ขอลงรายการสัญชาติไทย (๕) รวบรวมหลักฐานพร้อมความเห็นเสนอนายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขตพิจารณา (๖) เมื่อนายอำเภออนุญาตตามคำขอ ให้นายทะเบียนสำเนาคำขอลงรายการสัญชาติไทยของผู้ขอเพื่อเก็บรวบรวมเรื่องไว้กับหลักฐานประกอบคำขอดังกล่าว ส่วนคำขอฉบับจริง (ต้นฉบับ) ให้ส่งไปยังสำนักทะเบียนกลางเพื่อตรวจสอบและกำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้เป็นเลข ๑๓ หลัก ขึ้นต้นด้วยเลข ๘ และเลขในหลักที่ ๖ และหลักที่ ๗ จะเป็นเลข ๗๓ (๗) เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งการกำหนดเลข ๑๓ หลัก ตาม (๖) แล้วให้จำหน่ายรายการบุคคลและเลขประจำตัวประชาชนเดิมของผู้ขอ และเพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) โดยหมายเหตุว่า “บุคคลลำดับที่.. ได้สัญชาติไทยโดยมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑” แล้วลงลายมือชื่อนายทะเบียนพร้อมวัน เดือน ปี กำกับไว้ (๘) มอบสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านให้แก่ผู้ขอพร้อมแนะนำให้ยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนสำหรับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปี ขึ้นไป	ระเบียบ ฯ ข้อ ๑๐๕

เรื่องการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎร

เอกสารการทะเบียนราษฎรทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นใบรับแจ้งการเกิด การตาย การย้ายที่อยู่ สูติบัตร ทะเบียนคนเกิด มรณบัตร ทะเบียนคนตาย ทะเบียนบ้าน ทะเบียนประวัติ หรือเอกสารเกี่ยวกับบัตรประจำตัว คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ถ้ามีการบันทึกหรือลงรายการใด ๆ ไว้ไม่ถูกต้องไม่ตรงตามความเป็นจริง โดยความ ผิดพลาดนั้นไม่ได้เกิดจากการกระทำทุจริต แจ้งข้อความอันเป็นเท็จโดยเจตนาปกปิดหรือปิดบังข้อเท็จจริง เพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง นายทะเบียนสามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารดังกล่าวให้ถูกต้องได้

อย่างไรก็ตาม สำหรับการแก้ไขเอกสารการทะเบียนราษฎรบางประเภทมีข้อจำกัดว่าไม่อาจนำ ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นโดยการเปลี่ยนแปลงข้อเท็จจริงเดิมภายหลังการจัดทำเอกสารดังกล่าวมาเป็นหลักฐาน ในการแก้ไขได้ เช่น การแก้ไขรายการชื่อบิดา มารดา หรือชื่อเด็กในสูติบัตรอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนชื่อ หรือแก้ไขรายการสัญชาติของมารดาในสูติบัตรของบุตรเนื่องจากการได้รับการแปลงสัญชาติเป็นไทยภายหลังบุตรเกิด เป็นต้น

กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔
๒. ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕
๓. พระราชบัญญัติคำนำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	<u>เอกสารการทะเบียนราษฎรที่สามารถขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการได้คือ</u> ๑. ทะเบียนบ้าน สำเนาทะเบียนบ้าน ทะเบียนบ้านกลาง ทะเบียนประวัติ ๒. สูติบัตร และทะเบียนคนเกิด ๓. มรณบัตร และทะเบียนคนตาย ๔. ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ๕. อื่น ๆ เช่น รายการบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย <u>สถานที่ยื่นคำร้อง</u> ๑. <u>กรณีขอแก้ไขรายการในสูติบัตร มรณบัตร ทะเบียนบ้าน สำเนาทะเบียนบ้าน</u> <u>ทะเบียนบ้านกลาง และทะเบียนประวัติ</u> - ให้ยื่นคำร้องที่สำนักทะเบียนอำเภอ หรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ ที่ผู้ร้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน และทะเบียนประวัติ ๒. <u>กรณีขอแก้ไขรายการในทะเบียนคนเกิด ทะเบียนคนตาย และใบแจ้ง</u> <u>การย้ายที่อยู่</u> - ให้ยื่นคำร้องที่สำนักทะเบียนอำเภอ หรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ ที่จัดทำทะเบียนคนเกิด ทะเบียนคนตาย หรือใบแจ้งการย้ายที่อยู่ <u>ผู้ยื่นคำร้อง ได้แก่</u> ๑. กรณีขอแก้ไขรายการในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติ ผู้ยื่นคำร้องได้แก่ เจ้าบ้าน หรือเจ้าของรายการที่ขอแก้ไข หรือบิดามารดา (กรณีเจ้าของรายการ ที่ขอแก้ไขยังไม่บรรลุนิติภาวะ) หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว ๒. กรณีขอแก้ไขรายการในสูติบัตร หรือทะเบียนคนเกิด ผู้ยื่นคำร้องได้แก่ เจ้าของรายการที่ขอแก้ไข หรือบิดามารดา (กรณีเจ้าของรายการยังไม่บรรลุนิติ ภาวะ) หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว ๓. กรณีขอแก้ไขรายการในมรณบัตรหรือทะเบียนคนตาย ผู้ยื่นคำร้องได้แก่ บิดามารดา ญาติพี่น้อง หรือผู้ที่มีนิติสัมพันธ์กับผู้เสียชีวิต <u>หลักฐานที่ใช้อ้างในการขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการเอกสารการทะเบียน</u> <u>ราษฎร</u> ได้แก่ เอกสารที่ทางราชการออกให้ไม่ว่าเอกสารนั้นจะจัดทำขึ้นก่อนหรือ หลังการจัดทำเอกสารทะเบียนราษฎรนั้นๆ แต่ควรเป็นเอกสารที่มีความ เกี่ยวข้องกันสามารถอ้างอิงถึงกันได้ เช่น สำเนาทะเบียนบ้านฉบับปี ๒๕๔๔ ฉบับปี ๒๕๑๕ หรือ ฉบับปี ๒๕๒๖ ใบสำคัญการเปลี่ยนชื่อตัว หลักฐานการ รับราชการทหาร เป็นต้น	

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	<u>ผู้มีอำนาจอนุมัติ</u> ๑. กรณีแก้ไขรายการ ซึ่งมีใ้รายการสัญญาชาติ ได้แก่ ๑.๑ นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น - กรณีมีหลักฐานเอกสารราชการมาแสดง ๑.๒ นายอำเภอ - กรณีที่ไม่มีหลักฐานเอกสารราชการมาแสดงต้องสอบสวนพยานบุคคล ๒. กรณีแก้ไขรายการสัญญาชาติ ได้แก่ ๒.๑ นายอำเภอ - กรณีแก้ไขรายการของเจ้าของประวัติจากสัญชาติอื่น หรือไม่มีสัญชาติเป็นสัญชาติไทย ๒.๒ นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น - กรณีแก้ไขรายการของบิดามารดาของเจ้าของประวัติจากสัญชาติอื่น หรือไม่มีสัญชาติเป็นสัญชาติไทย เนื่องจากคัดลอกรายการผิดพลาด หรือบิดามารดา ได้สัญชาติไทยหรือได้แปลงสัญชาติเป็นไทย - กรณีแก้ไขรายการสัญชาติจากสัญชาติไทย หรือจากไม่มีสัญชาติหรือจากสัญชาติอื่น เป็นสัญชาติอื่น เนื่องจากการคัดลอกรายการผิดพลาด หรือลงรายการผิดไปจากข้อเท็จจริง หรือการเสียสัญชาติไทย <u>วิธีปฏิบัติ</u> ๑. เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับคำร้องขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎรให้ดำเนินการดังนี้ ๑.๑ เรียกและตรวจหลักฐานของผู้แจ้ง ได้แก่ สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน บัตรประจำตัวประชาชนของผู้แจ้ง เอกสารที่ทางราชการออกให้ที่จะใช้อ้างอิงเป็นหลักฐานในการขอแก้ไขรายการ ๑.๒ กรณีไม่มีหลักฐานเอกสารที่ทางราชการออกให้แสดง ให้สอบสวนเจ้าบ้านและพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือ ๑.๓ แก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการที่ไม่ถูกต้องในเอกสารการทะเบียนราษฎร และฐานข้อมูลตามความประสงค์ของผู้แจ้ง โดยใช้ ท.ร.๔๗ ก ๑.๔ มอบหลักฐานที่เกี่ยวข้องคืนให้ผู้แจ้ง ๑.๕ ไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียม	ระเบียบ ฯ ข้อ ๑๑๕ ระเบียบ ฯ ข้อ ๑๑๕/๑

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	๒. การแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎรให้ใช้วิธีขีดฆ่าคำหรือข้อความเดิมแล้วเขียนคำหรือข้อความที่ถูกต้องแทนด้วยหมึกสีแดง และให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อ และวันเดือนปีกำกับไว้ โดยห้ามมิให้ใช้วิธีลบ ขูด หรือทำด้วยประการใดให้ข้อความลบเลือนไป ๓. กรณีแก้ไขรายการในสูติบัตรและมรณบัตร หากสูติบัตรหรือมรณบัตรที่ขอแก้ไข ออกให้โดยสำนักทะเบียนอื่น ให้ทำหนังสือแจ้งสำนักทะเบียนนั้น เพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลงทะเบียนคนเกิด หรือทะเบียนคนตายให้ถูกต้องตรงกันด้วย ๔. กรณีแก้ไขรายการในใบแจ้งย้ายที่อยู่ ถ้าเป็นรายการวันเดือนปีเกิด หรือสัญชาติ ห้ามแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารดังกล่าว แต่ให้ใช้วิธียกเลิกเอกสารเดิมแล้วออกเอกสารให้ใหม่ ๕. กรณีนายทะเบียนพบว่าบุคคลในทะเบียนบ้านที่มีอายุครบ ๑๕ ปีบริบูรณ์ ให้แก้ไขรายการคำนำหน้าชื่อบุคคลนั้นใน ทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านจาก เด็กชายหรือเด็กหญิง เป็นนาย หรือนางสาว แล้วแต่กรณี โดยไม่ต้องให้ผู้เกี่ยวข้องยื่นคำร้อง	ระเบียบ ฯ ข้อ ๑๒๑ ระเบียบ ฯ ข้อ ๑๑๖ ระเบียบ ฯ ข้อ ๗๖ ข้อ ๑๑๔ ระเบียบ ฯ ข้อ ๑๒๐, พ.ร.บ. คำนำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔

การจำหน่ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้าน

เนื่องจากการจัดทำเอกสารทะเบียนบ้านของประเทศไทยมีประวัติและวิวัฒนาการมาเป็นเวลานานตั้งแต่ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๐๐ โดยการสำรวจจัดทำบัญชีสำมะโนครัวแล้วนำข้อมูลมาบันทึกจัดทำทะเบียนบ้าน ต่อมาได้มีการปรับเปลี่ยนแบบพิมพ์ทะเบียนบ้านใหม่เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕ และปี พ.ศ. ๒๕๒๖ โดยการคัดลอกรายการบุคคลจากทะเบียนบ้านฉบับเดิม จนกระทั่งมีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดทำทะเบียนบ้านที่สำนักทะเบียนกลางเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๑ แล้วพัฒนาไปสู่ระบบออนไลน์เริ่มพิมพ์ทะเบียนบ้านแบบสมุดพกที่สำนักทะเบียนต่าง ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นต้นมา ซึ่งการดำเนินการตั้งแต่อดีตจนถึงช่วงระยะเวลาก่อนที่จะมีระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์ครอบคลุมทุกสำนักทะเบียนทั่วประเทศ มีปัญหาเรื่องระบบการตรวจสอบข้อมูลรายการบุคคลไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดปัญหาข้อผิดพลาดหลายประการ เช่น บุคคลมีชื่อซ้ำซ้อนในทะเบียนบ้านมากกว่า ๑ รายการ มีการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านโดยไม่ถูกต้อง เป็นต้น ซึ่งตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๐ ได้กำหนดหลักการและแนวทางปฏิบัติรวมถึงการให้อำนาจนายทะเบียนเกี่ยวกับการตรวจสอบ แก้ไขเปลี่ยนแปลง ยกเลิกเพิกถอนและจำหน่ายรายการที่ไม่ถูกต้อง

กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑. พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑
๒. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริง การอุทธรณ์ และพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ. ๒๕๔๑
๓. ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑
๔. พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๑.	การจำหน่ายรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้าน มีหลายกรณี ได้แก่ กรณีบุคคลมีชื่อซ้ำในทะเบียนบ้านเกินกว่า ๑ แห่ง กรณีบุคคลมีชื่อในทะเบียนบ้านโดยมิชอบ กรณีตายแต่ยังไม่ได้จำหน่ายตาย กรณีบุคคลสาบสูญ กรณีบุคคลสัญชาติไทยหรือคนต่างด้าวที่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวตายในต่างประเทศ กรณีผู้มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านเกินกว่า ๑ แห่ง กรณีผู้มีชื่อซ้ำอยู่ในเขตสำนักทะเบียนเดียวกัน <u>สถานที่ยื่นคำร้อง</u> สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่บุคคลนั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน <u>ผู้ยื่นคำร้อง</u> ได้แก่ เจ้าบ้านหรือผู้ที่เจ้าบ้านมอบอำนาจหรือบุคคลที่มีชื่อซ้ำ <u>หลักฐานประกอบการยื่นคำร้อง</u> ๑. สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่มีรายการบุคคลซ้ำกัน ๒. บัตรประจำตัวประชาชนของผู้แจ้งหรือของเจ้าบ้าน <u>นายทะเบียน</u> ๑. ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่ผู้ร้องนำมาแสดง ๒. สอบถามเจ้าบ้านหรือคนที่มีชื่อซ้ำ โดยให้ยืนยันที่อยู่แน่นอนเพียงแห่งเดียว ๓. จำหน่ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่บุคคลดังกล่าวไม่ได้อาศัยอยู่ตามแบบพิมพ์ ท.ร. ๙๗ ก. โดยให้ประทับคำว่า “จำหน่าย” ด้วยสีน้ำเงินหน้ารายการบุคคล และให้หมายเหตุในช่องย้ายออกไปที่ในทะเบียนบ้านว่า “ชื่อซ้ำตามคำร้องที่.....ลงวันที่.....” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ ๔. มอบสำเนาทะเบียนบ้านพร้อมหลักฐานให้แก่ผู้ร้องต่อไป กรณีผู้มีชื่อซ้ำอยู่ต่างสำนักทะเบียน <u>สถานที่ยื่นคำร้อง</u> สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่บุคคลนั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านแห่งใดแห่งหนึ่ง <u>ผู้ยื่นคำร้อง</u> ได้แก่ เจ้าบ้านหรือผู้ที่เจ้าบ้านมอบอำนาจหรือบุคคลมีชื่อซ้ำ <u>หลักฐานประกอบการยื่นคำร้อง</u> ๑. สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่มีรายการบุคคลซ้ำกัน ๒. บัตรประจำตัวประชาชนของผู้แจ้งหรือของเจ้าบ้าน	ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๐๔

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๒	<u>นายทะเบียน</u> ๑. ถ้าได้รับแจ้งจากสำนักทะเบียนที่บุคคลดังกล่าวมีชื่ออยู่ให้จำหน่ายรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้านที่มีชื่อซ้ำ พร้อมทั้งแจ้งเจ้าบ้านให้นำสำเนาทะเบียนบ้านมาดำเนินการจำหน่ายให้ถูกต้อง ๒. ถ้าบุคคลที่มีชื่อซ้ำนำหลักฐานมาแสดงเพื่อขอให้จำหน่ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้าน ให้สอบสวนบุคคลดังกล่าวเพื่อยืนยันที่อยู่แน่นอน ๓. จำหน่ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่บุคคลดังกล่าวไม่ได้อาศัยอยู่ โดยให้ประทับคำว่า “จำหน่าย” ด้วยสีน้ำเงินหน้ารายการบุคคลและให้หมายเหตุในช่องย้ายออกไปที่ในทะเบียนบ้านว่า “จำหน่ายชื่อซ้ำตามหนังสือที่...ลงวันที่...หรือคำร้องที่...ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ ๔. มอบทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านและหลักฐานให้ผู้ร้องต่อไป กรณีที่ได้รับแจ้งจากสำนักทะเบียนกลาง ๑. ถ้าบุคคลที่มีชื่อซ้ำ มีชื่อซ้ำอยู่ในเขตสำนักทะเบียนเดียวกันให้ดำเนินการเช่นเดียวกับการมีชื่อซ้ำในเขตสำนักทะเบียนเดียวกัน ๒. ถ้าบุคคลที่มีชื่อซ้ำ มีชื่ออยู่ต่างสำนักทะเบียนให้แจ้งเจ้าบ้านหรือบุคคลที่มีชื่อซ้ำเพื่อมาให้ถ้อยคำยืนยันที่อยู่แน่นอนและดำเนินการจำหน่ายชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านเช่นเดียวกับการมีชื่อซ้ำในเขตสำนักทะเบียนเดียวกัน <u>กรณีบุคคลมีชื่อในทะเบียนบ้านโดยมิชอบ</u> <u>กรณีสำนักทะเบียนพบเหตุ</u> <u>นายทะเบียน</u> เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔ หรือ ท.ร. ๑๓) ของบุคคลใดเป็นการดำเนินการโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ หรือโดยอำนาจข้อเท็จจริง หรือมีรายการข้อความผิดจากความ เป็นจริงให้ดำเนินการดังนี้ ๑. สอบสวนพยานบุคคลและพยานเอกสารทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการมีชื่อในทะเบียนบ้านของบุคคลดังกล่าว ๒. รวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมความเห็นเสนอนายอำเภอพิจารณา ๓. เมื่อได้รับแจ้งความเห็นจากนายอำเภอว่ามีการดำเนินการโดยไม่ถูกต้องให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น สั่งระงับการเคลื่อนไหวรายการทะเบียนราษฎรของบุคคลนั้นไว้ก่อน ๔. แจ้งคำสั่งระงับการเคลื่อนไหวรายการทะเบียนราษฎรให้เจ้าของรายการบุคคลดังกล่าวทราบภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่มิคำสั่ง เพื่อให้มีโอกาสโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริง ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง	ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ (รวมแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๑) ข้อ ๑๑๐

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๓	๕. กรณีนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการตาม ข้อ ๔ แล้วมีคำสั่งจำหน่ายรายการทะเบียนหรือคำสั่งเพิกถอนหลักฐานทะเบียนที่มีการดำเนินการโดยไม่ถูกต้องให้หมายเหตุการจำหน่ายรายการบุคคลในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านในช่องย้ายออกไปที่ว่า “จำหน่ายตามคำร้องที่... ลงวันที่....” หรือ “หนังสือที่...ลงวันที่...” แล้วลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ ๖. แจ้งคำสั่งการจำหน่ายรายการบุคคลให้เจ้าของรายการที่ถูกจำหน่ายทราบภายใน ๗ วัน เพื่อเปิดโอกาสให้อุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนได้ภายใน ๑๕ วัน ถ้านายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นตรวจสอบข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานและสอบสวนพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องปรากฏชัดว่าการมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านของบุคคลใดมีการกระทำความผิดตามกฎหมาย เช่น การปลอมหรือใช้เอกสารปลอม เป็นต้น หรือแอบอ้างใช้ชื่อและรายการบุคคลอื่นให้ดำเนินการดังนี้ ๑. จำหน่ายรายการทะเบียนหรือเพิกถอนหลักฐานทะเบียนที่มีการทุจริตแล้วให้หมายเหตุการจำหน่ายรายการบุคคลในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านในช่องย้ายออกไปที่ ว่า “จำหน่ายตามคำร้องที่....ลงวันที่.... หรือ หนังสือที่... ลงวันที่ ...” แล้วลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ ๒. ถ้าเป็นการกระทำความผิดและรายการบุคคลของผู้อื่นให้นายทะเบียนดำเนินการเพื่อแก้ไขหรือปรับปรุงรายการทะเบียนให้แก่เจ้าของรายการบุคคลที่ต้องทำตามข้อเท็จจริง ๓. แจ้งคำสั่งการจำหน่ายรายการทะเบียนหรือเพิกถอนหลักฐานทะเบียนให้คู่กรณีทราบเป็นหนังสือภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่มิคำสั่งโดยให้ระบุเหตุผลซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วยข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายที่อ้างอิง ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ สิทธิในการอุทธรณ์ การยื่นคำอุทธรณ์และระยะเวลาอุทธรณ์ไว้ด้วย กรณีได้รับแจ้งจากสำนักทะเบียนกลางให้จำหน่ายรายการบุคคล <u>นายทะเบียน</u> เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งจากสำนักทะเบียนกลางว่าการมีชื่อและรายการในทะเบียนบ้านของบุคคลใดเป็นการดำเนินการโดยมิชอบด้วยกฎหมายระเบียบหรือโดยอำนาจข้อเท็จจริง ให้ดำเนินการดังนี้ ๑. ให้จำหน่ายรายการทะเบียนบ้านหรือเพิกถอนหลักฐานทะเบียนที่มีการดำเนินการไม่ถูกต้องออกจากทะเบียนบ้านตามรายการที่ได้รับแจ้ง พร้อมทั้งแจ้งเจ้าบ้านให้นำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านมาดำเนินการจำหน่ายรายการให้ถูกต้องตรงกัน โดยให้หมายเหตุจำหน่ายรายการบุคคลในช่องย้ายออกไปที่ว่า “จำหน่ายตามหนังสือที่... ลงวันที่...” แล้วลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้	ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ (รวมแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๑๐/๑

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	๒. แจ้งคำสั่งการจำหน่ายรายการทะเบียนหรือเพิกถอนหลักฐานทะเบียนให้คู่กรณีทราบเป็นหนังสือภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่มียคำสั่ง โดยให้ระบุเหตุผลซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วยข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายที่อ้างอิง ข้อพิจารณา และข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ สิทธิในการอุทธรณ์ การยื่นคำอุทธรณ์ และระยะเวลาอุทธรณ์ไว้ด้วย (ให้อุทธรณ์ต่อผู้อำนวยการทะเบียนกลาง) ๓. รายงานการจำหน่ายตาม ท.ร.๕๗ ก กรณีบุคคลตามรายการที่ได้รับแจ้งจากสำนักทะเบียนกลางได้แจ้งย้ายออกไปมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านในเขตสำนักทะเบียนอื่นให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นส่งสำเนาหนังสือของสำนักทะเบียนกลางไปยังสำนักทะเบียนที่บุคคลนั้นย้ายเข้าไปอยู่เพื่อดำเนินการตามข้อ ๑, ๒ และ ๓ ๔. กรณีบุคคลในทะเบียนบ้านตายแต่ยังไม่ได้จำหน่ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้าน <u>สถานที่ยื่นคำร้อง</u> สำนักทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นที่บุคคลนั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน <u>ผู้ยื่นคำร้อง</u> ได้แก่ เจ้าบ้านหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าบ้าน <u>หลักฐานประกอบการยื่นคำร้อง</u> ๑. สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่ปรากฏชื่อคนตาย ๒. บัตรประจำตัวประชาชนเจ้าบ้าน ๓. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผู้ตาย (ถ้ามี) ๔. หนังสือมอบหมายและบัตรประจำตัวประชาชนผู้ได้รับมอบหมาย (ถ้ามี) <u>นายทะเบียน</u> ๑. ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่ผู้ร้องนำมาแสดง ๒. สอบสวนเจ้าบ้านและบุคคลที่น่าเชื่อถือให้ปรากฏข้อเท็จจริงถึงสาเหตุที่ยังปรากฏชื่อและรายการคนตายในทะเบียนบ้านรวมถึงสาเหตุการตาย ๓. จำหน่ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน โดยหมายเหตุในช่องย้ายออกไปที่ ว่า “จำหน่ายตามคำร้องที่...ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ ๔. มอบสำเนาทะเบียนบ้านพร้อมหลักฐานให้แก่ผู้ร้อง	ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๑๑

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๕	กรณีมีคำสั่งศาลให้ผู้ใดเป็นคนสาบสูญ <u>สถานที่ยื่นคำร้อง</u> สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่บุคคลนั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน <u>ผู้ยื่นคำร้อง</u> ได้แก่ เจ้าบ้านหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าบ้าน <u>หลักฐานประกอบการยื่นคำร้อง</u> ๑. สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่ปรากฏชื่อคนสาบสูญ ๒. บัตรประจำตัวประชาชนเจ้าบ้าน ๓. สำเนาคำสั่งศาล ๔. หนังสือมอบหมายและบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ที่ได้รับมอบหมาย (ถ้ามี) <u>นายทะเบียน</u> ๑. ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่ผู้ร้องนำมาแสดง ๒. สอบสวนเจ้าบ้านและบุคคลที่น่าเชื่อถือให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการสาบสูญ ๓. จำหน่ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน โดยหมายเหตุในช่องย้ายออกไปที่ ว่า “จำหน่ายตามคำร้องที่...ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ ๔. มอบสำเนาทะเบียนบ้านพร้อมหลักฐานให้แก่ผู้ร้อง	ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๑๑/๑
๖	กรณีคนสัญชาติไทยหรือคนต่างด้าวที่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวตายในต่างประเทศ <u>สถานที่ยื่นคำร้อง</u> สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนแห่งท้องถิ่นที่ผู้ตายมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน <u>ผู้ยื่นคำร้อง</u> ได้แก่ เจ้าบ้านหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าบ้าน <u>หลักฐานประกอบการยื่นคำร้อง</u> ๑. หลักฐานการจดทะเบียนคนตาย (มรณบัตร) หรือ ๒. หลักฐานการตายที่ออกโดยรัฐบาลของประเทศนั้น ซึ่งได้แปลและรับรองว่าถูกต้องโดยกระทรวงการต่างประเทศ ๓. บัตรประจำตัวประชาชนของเจ้าบ้าน ๔. สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่ปรากฏชื่อคนตาย ๕. หนังสือมอบหมายและบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ที่ได้รับมอบหมาย (ถ้ามี) <u>นายทะเบียน</u> ๑. ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่ผู้ร้องนำมาแสดง ๒. จำหน่ายชื่อและรายการคนตายในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านโดยประทับคำว่า “ตาย” สีแดง ไว้หน้ารายการคนตาย พร้อมทั้งหมายเหตุในช่องย้ายออกไปที่ว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวัน เดือนปีกำกับไว้ ๓. มอบสำเนาทะเบียนบ้านพร้อมหลักฐานให้แก่ผู้ร้อง	